

Dertigersdilemma is een luxeprobleem. ‘Al die keuze is een voorrecht’

Pagina 3

VERKIEZINGSBIJLAGE!
Historische campagne voor de universiteitsraad

Pagina 8 t/m 13

Nederlands Studenten Kamerorkest repeteert en houdt verkleedfeest

Pagina 15

Marleen Schreuder, Brian Lammens en Thijs van Zwieten proberen binnen te komen bij Next. Foto Taco van der Eb

‘Sorry jongens, we zijn een studentenclub.’ *Mare* ging op pad met twee mbo’ers en een gemeenteraadslid dat het deurbeleid wil veranderen. ‘Ben ik soms te dom?’

DOOR SUSAN WICHGERS ‘Alleen toegang met studentenkaart’, staat op een A4’tje naast de deur van discotheek Next. ‘Zo, jullie zijn op tijd. Er is nog bijna niemand binnen, constateert de portier, die liever niet met zijn naam in de krant staat omdat hij ‘niet zo nodig op de voorgrond hoeft’. Hij wil wel collegekaarten zien.

Thijs van Zwieten (24, persoonlijk begeleider specifieke doelgroepen) en Brian Lammens (20, AV-specialist) halen hun mbo-passen tevoorschijn.

‘Sorry jongens, maar collegekaarten zijn van het hbo of wo. We zijn

een studentenclub.’

‘Op mijn kaart staat anders wel gewoon “student”, zegt Van Zwieten.

‘Oké, dus dan zeg je eigenlijk dat mbo’ers geen studenten zijn’, zegt Marleen Schreuder (24, Europees recht), die gemeenteraadslid is voor GroenLinks.

Het Leidse deurbeleid is haar een doorn in het oog. ‘Ik zou het studentenkaartbeleid in kroegen willen veranderen, zodat ook studenten van het mbo naar binnen mogen’, zei ze vorige maand in *Mare*, voorafgaand aan de gemeenteraadsverkiezingen. ‘We moeten naar een deurbeleid op basis van leeftijd, niet opleiding.’ *Mare* nam de proef op de som en trok met haar en twee mbo’ers langs de (dichte) deuren.

De portier van Next houdt donderdagavond voet bij stuk. ‘De vorige eigenaar wilde het pand alleen verpachten als de nieuwe eigenaar

hetzelfde idee zou doorzetten, dus alleen hbo- en wo-studenten binnen’, zegt hij.

‘Af en toe is dat lastig, dan vragen mensen me: “Ben ik soms te dom?” Dat is het niet, we hebben gewoon een bepaalde doelgroep. Je moet het wel duidelijk aangeven op de gevel. Een portier die bang is voor een groep van vijf jongens en opeens vraagt om een collegekaart, dat vind ik slap gelul. Bij De Kroeg verschilt het beleid per avond. Kom op jongens, kies je doelgroep.’

Op naar De Kroeg dan maar. ‘Nou, voor het eerst geweigerd’, stelt Lammens onderweg vast. Schreuder: ‘En, hoe voelt dat?’

Van Zwieten is wel eens eerder geweigerd bij de Next, maar mocht uiteindelijk toch naar binnen. ‘Alleen omdat mijn vrienden, die wel een collegekaart hebben, er al waren. Ze zeiden bij de deur wel: “Een mbo-

kaart is geen studentenkaart hè?” Waarom moet je dat nou zeggen, als je me daarna toch binnen laat?’

Bij de Kroeg komen de twee wel binnen, maar in het weekend is toegang wel alleen voorbehouden aan studenten van het hbo en de universiteit, zegt de portier. Ook hij wil zijn naam niet geven (‘want ik heb nog een andere baan’).

‘We vragen alleen om een studentenkaart als we twijfelen’, zegt hij.

Schreuder: ‘Hoe bepaal je wie wel en geen kaart hoeft te laten zien?’

Portier: ‘Mijn collega en ik hebben allebei gestudeerd, dus we herkennen ze wel.’

Lammers: ‘Dus jullie kijken naar hoe mensen eruitzien?’

Schreuder: ‘Sorry, maar ik heb hier echt geen begrip voor. Zien mbo’ers er zo anders uit dan?’

> Verder lezen op pagina 6

Helaas: al het gescheiden afval belandt op één hoop

De universiteit laat studenten en medewerkers heel gedetailleerd afval scheiden, maar een groot deel van het vuilnis komt uiteindelijk toch weer op dezelfde hoop terecht.

DOOR VINCENT BONGERS Bij de faculteiten en kantines staan borden waarop heel specifiek is aangegeven welk afval in welke bak gedeponeerd moet worden.

Studentenpartij LVS ving echter ‘geruchten’ op dat het bedrijf dat het gescheiden afval ophaalt alles weer bij elkaar gooit.

Maandag vroeg de partij daarom tijdens de universiteitsraad uitleg van het college van bestuur.

Vicecollegevoorzitter Martijn Ridderbos erkende dat een groot deel van het gescheiden afval inderdaad weer ‘op een grote hoop’ wordt gegooit.

‘Dat is bij alle universiteiten zo. Er is op dit moment geen afvalverwerker te vinden die het rendabel vindt om al het afval gescheiden te verwerken. Dat willen we echt wel, maar het kan gewoon niet in de huidige markt.’

Een gedeelte van het gescheiden afval wordt inderdaad weer samengevoegd, laat universiteitswoordvoerder Caroline van Overbeeke weten.

‘GFT en etensresten worden omgezet in biogas en compost. Oud papier en karton wordt verwerkt tot nieuw papier en karton.’ Maar plastic en metalen verpakkingen en drinkpakken (ook wel: PMD) en het restafval gaat ‘dus helaas wel op één hoop’.

Vreemd is dat de universiteit studenten en medewerkers nu de indruk geeft dat al hun afval wordt gescheiden. Ridderbos: ‘We bereiden medewerkers en studenten vast voor op het moment dat dat wel mogelijk is.’

> Verder lezen op pagina 6

Illegale onderhuur of schuur als kamer

Uit onvrede met de beroerde huisvesting voor buitenlanders startte een Schotse student een enquête. ‘Bij een overstroming draai je ook de kraan dicht.’

Pagina 4

Verplichte matching binnen vijf jaar

Het college van bestuur wil in vijf jaar tijd universiteitsbreed verplichte matching invoeren. De universiteitsraad stemde in, maar de steun is niet unaniem.

Pagina 5

Half miljard voor beter onderwijs

Studenten moeten samen met de besturen van universiteiten en hogescholen bepalen waar het geld van het studievoorschot heen gaat, aldus de minister.

Pagina 5

Bandirah Pagina 16

Alles op één grote hoop

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN Op de universiteit zitten veel mensen die dingen graag moeilijker maken dan nodig. *Case in point:* het weggooien van afval in de kantine. Vooral sinds de universiteit, wellicht onder maatschappelijke druk, afval wil scheiden, en godsonmogelijk te begrijpen borden boven de prullenbakken heeft gehangen.

In de ene bak mogen plastic verpakkingen, blik en drinkpakken. En verpakkingsmateriaal, en koffiebekers. Maar géén karton. Dus even inspecteren of de kartonnen *look* van de verantwoorde PURE-koffiebeker wel écht karton is. Nee. Of toch wel? Dan moet het in bak twee. Daar mogen servetjes in, staat er speciaal bij, dus de rest van het papier ook? Valt de wikkel van de Kinderbuono onder ‘verpakkingsmateriaal’, of lijkt het eigenlijk meer op een chipszakje (andere bak)? In bak twee mogen lege pennen en markers weggegooid worden. Maar geen plastic. Wel batterijen, trouwens.

Wie het einde van de hindernisbaan heeft gehaald (zonder met een gefrustreerde ‘*Fuck it!*’ al zijn afval in een willekeurige bak te gooien) blijft nog staan met een bananenschil en afgekloven broodkorsten. Want etensresten mogen in géén van de prullenbakken. De Lipsiuskantine heeft het opgelost met een roestvrijstalen teiltje. Daar passen misschien zeven bananenschillen en een halve tosti in, maar als ‘ie maar vaak genoeg geleegd wordt, is het geen probleem.

Alsof het afvalscheidingsbeleid nog niet genoeg op een sadistische *candid camera*-aflevering lijkt, heeft het bestuur er deze week een schepje bovenop gedaan.

Het is allemaal voor niets.

Wat. Een. Schijnvertoning.

Al het zorgvuldig gesorteerde afval wordt namelijk gewoon weer op één grote hoop gegooid (zie

voorpagina). De afvalverwerker van de uni kan dit afval helemaal niet scheiden. De etensresten, uit het teiltje, worden wel gerecycled. Maar de rest – het plastic, het blik, de chipszakjes, de drinkyoghurt-pakjes – verdwijnen in de verbrandingsoven. Voor huishoudens worden blikjes en plastic flesjes misschien wel netjes gerecycled. Maar de universiteit is een bedrijf, dus universiteitsafval is bedrijfsafval. En bedrijfsafval kan niet worden gescheiden. Dat doen de afvalverwerkers gewoonweg niet.

Het bestuur wist dit. Allang. Ze willen ‘meer inzicht’ in afvalstromen, en tegelijk ook een stukje gedragsverandering meegeven. ‘Indirecte winst’, noemen ze dat. Kunnen we alvast oefenen, en misschien het thuis ook alvast doen.

Dit staaltje symboolpolitiek verdient een passende straf. Iets wat de duurzaamheid beter ten goede komt.

Het voorstel: het college van bestuur mag een jaar niet vliegen.

Buitenlandreisjes moeten maar even met de trein. Als het te ver is, kan Carel Stolker meeliften op een vrachtschip, of de universiteit even via Facetime vertegenwoordigen. In ieder geval: één jaar, géén vliegtuigen.

Het is niet veel, maar misschien komt er bij het bestuur dan ook wel wat gedragsverandering.

En het heeft meer effect dan voor spek en bonen afval scheiden. En dus kunnen de onmogelijke afvalborden ook, met de rest, de verbrandingsoven in.

Colofon

Redactie-adres Reuvenplaats 3, 2311 BE Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden
Telefoon 071-527 7272
Website mareonline.nl
E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl
De redactie is op vrijdag gesloten.
Oplage circa 15000
Hoofredactie
Frank Provoost frank.provoost@mare.leidenuniv.nl
Redactie
Vincent Bongers vbongers@mare.leidenuniv.nl
Bart Braun bbraun@mare.leidenuniv.nl
Anoushka Kloosterman a.kloosterman@mare.leidenuniv.nl
Sebastian van Loosbroek
s.p.van.loosbroek@mare.leidenuniv.nl
Susan Wichgers s.wichgers@mare.leidenuniv.nl
Daniëlle Tuk (stagiaire) danielle.tuk@live.nl
Medewerkers
Fernke Blommaert · Mattijn de Groot · Holger Gzella ·
Monica Preller · Marit de Roij · Benjamin Sprecher
Fotografie Taco van der Eb · Marc de Haan
Illustraties Bas van der Schot · Bandirah · Silas.nl
Basisonderwerp Roeland Segaar, Dokwerk Communicatie
Art direction en vormgeving Marcel van den Berg
Drukwerk Rodi Rotatiedruk, Broek op Langedijk
Advertenties Bureau van Vliet B.V.
Postbus 20 2040 AA Zandvoort
Telefoon 023 - 571 47 45
Redactieraad
Prof. dr. J.C. de Jong (voorzitter) · Prof. dr. F. Israel (vice-voorzitter) · Asel Arykbaeva · Esmee Braam · Prof. dr. Willem van der Does · drs. Bart Funnekotter · drs. Malou van Hintum · Bas Knapp · Prof. dr. Rick Lawson · Josephine Say · Bo Steehouwer
Jaarabonnementen
Een jaarabonnement op *Mare* loopt van september t/m juni. Belangstellenden kunnen *Mare* thuisgestuurd krijgen door €35 over te maken op IBAN NL68RAB00103257950 ten name van Universiteit Leiden (o.v.v. *Mare* en SAP-nummer 6200092091) en vervolgens een bevestigingsmail met daarin hun adres te sturen naar redactie@mare.leidenuniv.nl. Studenten betalen €25.
Ter controle graag in de bevestigingsmail ook het studentnummer vermelden.
Adreswijzigingen, klachten en opmerkingen over de toezending redactie@mare.leidenuniv.nl 071-5277272
Ingezonden mededelingen
Mededelingen voor het op donderdag verschijnende nummer moeten uiterlijk de voorafgaande donderdag 16.00 uur in het bezit van de redactie zijn.
ISSN 0166-3690

Genocideburger

Ons wekelijkse afdelingspraatje. Iemand presenteert recent onderzoek. Soms zijn er wat aankondigingen. Meestal een saai bedoening.

Maar ditmaal liepen de emoties hoog op. Oké, misschien niet hoog, maar dan toch minstens middelmatig. Bovendien riep mijn beste vriend, toen ik hem het verhaal vertelde, dat wij milieuwetenschappers ‘volledig van de pot gerukt’ zijn, en dat is ook wat waard.

Laura, een collega, presenteerde haar nieuwste werk, onlangs gepubliceerd in het *International Journal of Life Cycle Assessment* (impactfactor 3.173), onder de ietwat droge titel ‘*Framework for integrating animal welfare into life cycle sustainability assessment*’.

Haar idee was om dierenwelzijn mee te nemen in de meest gangbare systematiek voor milieuanalyses (levenscyclusanalyses, ofwel LCAs). Ze had maanden aan de methode gewerkt, enorme bergen data verzameld. Trots presenteerde ze haar resultaat: een grafiek waaruit bleek dat je qua dierenwelzijn beter een hamburger van koe kan eten dan een *chickenburger*. En de slechtste optie voor de dierenvriend is een vergelijkbare maaltijd van meelwormen of insecten.

Het bleef even stil.

Er klonk wat geschuifel.

Dit was een onverwacht resultaat. Koeien en varkens komen qua intelligentie en vermogen om pijn te voelen een heel eind in de buurt van mensen. Kippen daarentegen zitten halverwege een koe en een kamerplant. En over het stressniveau van een meelworm heb ik me in ieder geval nog nooit druk gemaakt. Dus hoe kon het eten van koe *beter* zijn voor dierenwelzijn dan het eten van insecten? Bovendien: qua milieubelasting is rundvlees ruwweg tien keer zo slecht als insecten, en vijf keer zo slecht als kip.

‘Laura...’, begon iemand, ‘hoe *voelt* dit resultaat voor jou? Zou je nu zelf inderdaad liever koe dan kip gaan eten?’ Dat beaamde ze. Het opzienbarende resultaat kwam voort uit de methode die ze bedacht had: daarbij vermenigvuldig je de voor mensen uitgevonden *disability-adjusted-life-year* met de schaaftactor *loss of morally adjusted animal lives*.

Een normalisatiemethode voor het kwantificeren van dierlijk lijden dus, zodat je een koe met een zeepaardje kan vergelijken. Men neme het aantal neuronen van een diersoort en zet dat op een schaal van 0 tot 1, waar de mens 1.0 scoort en een baksteen 0.0. Een koe komt uit op 0.035 en een meelworm op 2.9×10^{-7} . Maar tegelijkertijd: uit een koe komen best veel hamburgers. Voor een sprinkhaanburger moet je bijna genocide plegen.

‘Maar wat als je doorrekent?’, voegde iemand daar aan toe. ‘Is het dan niet beter om walvissenvlees te eten, want die eten immers miljarden krill op. Of walvissen überhaupt uitroeien, in de naam van diervriendelijkheid?’

Toen waren de poppen aan het dansen. Iemand liep hoofdschuddend het vergaderzaaltje uit. Een ander kwam met het idee om een sensitiviteitsanalyse te doen. Misschien schaal het lijden van dieren niet lineair met het aantal neuronen, maar exponentieel? Dat moet worden doorgerekend.

Nu is het makkelijk om dit artikel af te doen als typisch academisch geneuzel. Maar ik vind het oprecht goed werk. Het stoort me al jaren dat mijn instituut zich bezighoudt met het doorrekenen van allerlei milieueffecten, maar daarbij vrij kil en technocratisch te werk gaat.

Neem nu dit bericht op NOS.nl, van 6 april: ‘De Australische regering is geschokt door de dood van 2400 schapen. In augustus stierven de dieren op een vrachtschip (...). Het schip vervoerde 63.800 schapen waarvan 3,76 procent stierf.’ De NOS voegt daar nog droogjes aan toe: ‘Dat is bijna twee keer zoveel als toegestaan.’

Absurd, schandalig, en volstrekt onacceptabel. Maar een niet-*morally-adjusted* LCA zou waarschijnlijk uitwijzen dat dit soort transport per kilometer de meest milieuvriendelijke methode is.

Hoog tijd om meer ruimte aan de ethische aspecten van milieu te geven. Maar misschien wel nog even aan de methode schaven.

BENJAMIN SPRECHER is universitair docent bij het Centrum voor Milieuwetenschappen

Column

Is dit eigenlijk alles?

Het dertigersdilemma is een luxeprobleem

Psycholoog en loopbaanadviseur Nienke Wijnants schreef de best-seller *Het dertigersdilemma* en geeft maandag een lezing in Leiden. Troospuntje: 'Als je jezelf afvraagt waarom je eigenlijk leeft, heb je het goed voor elkaar.'

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK 'Hoe haal je het in je hoofd?' zeiden de ouders van Nienke Wijnants (43) toen ze na haar studie psychologie stuurloos naar die ene perfecte baan bleef zoeken. 'Ga gewoon werken, dan kom je er wel.' Wijnants zag dat anders. Ze wilde dat ze zich direct op haar plek zou voelen. En dat was dan alleen nog maar twijfel over de eerste baan. Andere zorgen: waar te wonen, kopen of huren, met wie, moeten er kinderen komen, en zo ja wanneer? Extra ingrediënt: de druk van sociale media. En welkom bij het dertigersdilemma.

De psycholoog en loopbaanadviseur beschreef het in haar gelijknamige bestseller en het boek *Wie ben ik en wat wil ik?* Volgende week geeft ze een lezing aan de Universiteit Leiden.

Wijnants deed wetenschappelijk onderzoek naar het verschijnsel onder pakweg 25- tot 42-jarigen. 'Mensen gaan zichzelf op steeds jongere leeftijd existentiële vragen stellen,' zegt ze. 'Wie ben ik, wat wil ik in m'n leven en is dit eigenlijk alles?' De meesten willen steeds meer doelen in korte tijd bereiken, merkt ze. 'Ik ontmoet door m'n werk jonge mensen die binnen vijf jaar een boek willen hebben geschreven, een B&B willen hebben opgezet, willen trouwen en kinderen krijgen. Het zijn doelen die dwingend voelen om succesvol te worden. Daarnaast heb-

Een bezoeker kijkt naar de video-installatie 'Hello World' van Christopher Baker in een Londense galerie, maart 2017. 'Keuzevrijheid lijkt aantrekkelijk, maar brengt ook een enorme druk met zich mee.' Foto ANP

ben ze vaak ook nog een bucketlist waarop staat dat ze moeten bungeejumpen en een wereldreis maken. Daarmee leggen ze een enorme druk op zichzelf.

En als vervolgens veel van die doelen zijn bereikt, 'ontvouwt zich de leegte waarin mensen zichzelf gaan afvragen wat ze nu eigenlijk nog willen en wat de zin van het le-

ven is'. Een vervoegde midlifecrisis dus, die gepaard gaat met een hoge mate van keuzestress en een intense vorm van sociale vergelijking. 'De keuzemogelijkheden zijn de afgelopen tien jaar explosief toegenomen,' stelt Wijnants. 'Neem alleen al de producten in de winkel, de manier waarop je je vrije tijd kan besteden, welk telefoonabonnement het best

bij je past en welke energieleverancier het voordeligst is. Daar was vroeger veel minder van, terwijl we van alles de beste optie willen.'

Die enorme keuzevrijheid lijkt aantrekkelijk, maar brengt volgens Wijnants een enorme druk met zich mee. Met als gevolg dat veel jonge mensen lijden onder een burn-out. 'Die komt niet door het veeleisende

werk, maar door het veeleisende bestaan,' stelt Wijnants. 'Ze voelen zich overprikkeld en overvraagd. Daarbij is sociale vergelijking de afgelopen jaren extreem geïntensiveerd door media als Facebook. Mensen van rond de dertig ervaren die heel intens.' Gevolg: niet alleen twijfels in het hoofd, maar ook fysieke klachten. 'Hoe meer twijfels deze mensen hebben, hoe meer last ze hebben van prikkelbaarheid, slapeloosheid en hoofdpijn.'

Veel oudere mensen hebben niet altijd evenveel begrip voor deze generatie, terwijl hun levensloop niet met elkaar is te vergelijken. 'Richtinggevende randvoorwaarden zijn door de individualisering, globalisering, ontkerkelijking en emancipatie weggevalen. We ervaren een totale keuzevrijheid om ons leven naar eigen smaak in te richten. Vroeger was het levenspad veel helderder, en werden keuzes dus veel makkelijker gemaakt.'

Toch benadert Wijnants het dertigersdilemma overwegend als een luxeprobleem. 'Als je op het punt bent dat je jezelf afvraagt waarom je eigenlijk leeft, waarom je nog je bed wil uitkomen, waarom je dingen mee wilt maken, heb je het eigenlijk goed voor elkaar. Zou je geboren zijn in een land waar je continu moet overleven, zul je aan die vragen minder snel toekomen. Het is dus een voorrecht dat je ze kunt stellen. Als je goed over die vragen nadent, dringt de absurditeit en zinloosheid van het leven zo tot je door dat het opeens een stuk makkelijker wordt om keuzes te maken.'

Nienke Wijnants

Het dertigersdilemma

Lezing op maandag 16 april van 19.30-22.30 uur.

Rapenburg 73, €10 incl. borrel

Gewoon volhouden: het gaat goed

De overeenkomst tussen koning Willem I en Mark Rutte

Historicus Jeroen Koch, die in 2013 een biografie over koning Willem I publiceerde, geeft op 18 april een lezing over de macht van de Oranjes in de negentiende eeuw.

Willem I werd in 1813 soeverein vorst der Verenigde Nederlanden. Wat voor man was hij?

'Hij vond dat er één waarheid was die rationeel wetenschappelijk was vast te stellen. De koning had vastomlijnde ideeën over hoe de samenleving moest worden ingericht. Hij toonde verder een optimistische vasthoudendheid. Als alles tegenzat, bleef hij volhouden dat het goed ging. Ik denk wat dat betreft even aan Rutte. Die heeft dat ook. Willem I heeft echt een poging gedaan om het land te moderniseren. Hij stimuleerde de industrie en zette een infrastructuur op met kanalen, wegen en havens.'

Wat gaat er mis?

'Willem I had een vrij sterke neiging tot autocratie. Hij zette het parlement grotendeels buitenspel. Zijn koninklijke besluiten hadden de kracht van wet. En hij ontsloeg ministers of stelde ze aan naar eigen willekeur. Door de autocratische

houding nam de spanning met de Zuidelijke Nederlanden toe.

'Hij kon ook totaal niet delegeren; wilde alles onder controle houden. De koning zat soms wel veertien uur per dag in zijn staatssecretarie knopen door te hakken. Naar schatting heeft hij in de 27 jaar dat hij op de troon zat wel iets van een miljoen besluiten genomen; 'de kleine heerszucht' wordt dat genoemd. Daar is zijn oudste zoon, de latere Willem II, het grootste slachtoffer van geworden.'

Hoezo?

'Willem II had een heel ander temperament dan zijn vader. Hij neigde naar het romantische en had ook gevoel voor de verlangens van de bevolking. Die wilde dat de macht zich verantwoordde. Zijn vader zag dat helemaal niet zitten en die werd dan ook nog eens behoorlijk oud. Willem II is toch een beetje de prins Charles van de Nederlandse geschiedenis. In dit geval ging die pa gaat maar niet dood. De karakters botsten en dat leidde tot ellende voor Willem II.'

Wat voor problemen waren er dan tussen die twee?

'Willem I stuurde hem bijvoorbeeld naar de opstandige Belgen om met

hen te onderhandelen. Hij kwam heel ver. De gematigde opstandelingen boden de zoon de Belgische kroon aan, maar hij kreeg geen vrijheid van handelen van zijn vader.'

De afscheiding van België had dus kunnen worden voorkomen?

'Als het gekomen was tot een onderkoningchap van Willem II over de Zuidelijke Nederlanden, en later van België, dan had de geschiedenis er anders uitgezien. Dan waren de twee landen na de dood van Willem I wellicht weer samengevloeid.'

Wat gebeurt er als Willem II toch aan de macht komt?

'Hij wilde een populair vorst worden, maar dat werd gefrustreerd door de krankzinnig hoge staatschuld die hij van zijn vader erfde. Maar toen in 1848 op veel plekken in Europa de revolutie uitbrak, zie je dat hij uiteindelijk meebewoog met de liberale beweging die wat meer democratie bracht. De vorst stemde in met de nieuwe grondwet van Thorbecke, daardoor verloor hij veel macht. Een van de redenen waarom de koning akkoord ging, was dat hij en zijn echtgenote Anna Paulowna weinig vertrouwen hadden in de capaciteiten van hun oudste zoon: de toekomstige koning Willem III.'

En die vond die wet maar niks?

'Klopt. Hij wilde eigenlijk ook geen koning meer worden, maar werd het onder enorm veel gemopper en geklaag toch. Hij probeerde nog een conservatieve draai aan de constitutie te geven, dat lukte echter niet. Willem III was niet het grootste licht van de Oranjefamilie en hij moest

het opnemen tegen Thorbecke, de meest intelligente politicus van de negentiende eeuw.'

Lezingen Luc Panhuysen en

Jeroen Koch. Symposium

Leidschrift 'Oranje Boven?' Woensdag 18 april, vanaf 19.00 uur, KOG, Grotiuszaal.

De Slag bij Boutersem, gedurende de Tiendaagse Veldtocht, geschilderd door Nicolaas Pieneman, 1833. Foto Rijksmuseum

Nieuws

Hoorcolleges opnemen

Studentenpartij ONS Leiden wil dat hoorcolleges op de hele universiteit worden opgenomen. Dat proberen ze al een tijd bij het centrale bestuur, maar daar vangen ze al jaren bot. Daarom proberen ze het bij de faculteiten, en hebben ze dinsdag, met de faculteitsraden, een notitie ingediend bij de faculteitsbesturen. Die moeten daar binnen drie maanden op reageren. Het geld is er al, meldt de partij in een persbericht, 'maar veel faculteitsbestuurders houden de plannen tegen, uit onbekendheid met de mogelijkheden en de vele voordelen'. Voorzitter Alderik Oosthoek: 'Een actief studentenleven of studeren met een functiebeperking is vaak onverenigbaar met de ouderwetse inrichting van het onderwijs, waarbij een hoorcollege enkel fysiek te volgen is. Het gros van de Nederlandse universiteiten biedt al jaren online hoorcolleges aan, waardoor studenten op een geschikt moment het college (terug) kunnen kijken, met goed studieresultaat en positieve beoordelingen ten gevolg.'

Magdalena Moonsstoel

Historica Ariadne Schmidt krijgt een plek als bijzonder hoogleraar op de nieuwe Magdalena Moons-leerstoel. De stoel is een Leids initiatief, van oud-bestuursleden van de Leidse 3 October Vereeniging, om onderzoek naar de stadsgeschiedenis te stimuleren. Schmidt deed al veel onderzoek naar de Leidse geschiedenis, en zal zich ook richten op de rol van gender in de stadscultuur. Magdalena Moons, naar wie de leerstoel is vernoemd, was de vrouw van een Spaanse legerbaas. Volgens de overlevering wist ze een aanval op Leiden te voorkomen, zodat de geuzen de stad konden ontzetten.

Grappen over anderen

In Eindhoven hebben bachelorstudenten van de Technische Universiteit een WhatsApp-groep opgeheven, nadat medestudenten hadden geklaagd over de grappen die in de groep werden gedeeld, meldt de Eindhovense universiteitskrant *Cursor*. Het TU-bestuur gaf de betrokken studenten en beheerders een fikse waarschuwing, en een ultimatum: bij herhaling riskeren de studenten 'passende maatregelen', zoals een campusverbod. Ook zou het college dan aangifte overwegen.

Wat voor grappen het precies zijn, wil de universiteit niet zeggen, maar de Eindhovense *diversity officer* Evangelia Demerouti verklaarde eerder in een interview met het Hoger Onderwijs Persbureau dat het om 'grappen over anderen' ging. Ook over de grootte van de groep is niets bekend, behalve dat het niet gaat om een studie- of studentenvereniging. De beklagde studenten zeggen niet de intentie hebben gehad te kwetsen of te intimideren, vanwege het besloten karakter van de groep.

Universitair Belang

Personeelspartij Universitair Belang doet niet mee aan de komende universitaire verkiezingen. De twee partijleden die nu in de universiteitsraad zitten, Inge van der Weijden en Sabrina Otterloo, hebben het allebei te druk, en er was in de achterban niemand te vinden die hun plaatsen wilde overnemen. In de raad maakte Universitair Belang zich onder meer sterk voor helderder parkeer- en loopbaanbeleid, en het kritisch volgen van de investeringen in online onderwijs, zoals moocs.

Faalfestival

Maandagavond 16 april vindt het Interfacultair Congres 2018 plaats in het Wijnhavengebouw in Den Haag met als thema *Failure Festival: making the most of mistakes!* Onder meer Diederik Stapel, Nienke van der Heide en Frank Vogel komen spreken over falen en fouten maken, benaderd vanuit verschillende studierichtingen. De avond duurt van 18 tot 22 uur met borrel na afloop. Gratis toegang.

Slapen in een schuur

Enquête over beroerde huisvesting internationale studenten

Noodgedwongen wonen in een schuur, een Airbnb huren of illegaal intrekken bij een gezin: internationals slapen overal en nergens tot ze een goede woning hebben gevonden. En dat kan lang duren.

DOOR SUSAN WICHGERS Internationale student William Murray-Uren (25, political science) en studentenpartij ONS hebben daarom een enquête afgenomen onder internationals over de huisvestingsproblemen.

De uitkomsten hebben ze dinsdag overhandigd aan het college van bestuur, in de hoop dat de universiteit actie gaat ondernemen.

'Het is onmogelijk om een woning te vinden voor je in Nederland aankomt', weet Murray-Uren, die uit Schotland komt. 'Ik ben hier in september gekomen. Ik belandde in een flat in de Merenwijk bij een 26-jarige moeder van twee, met een agressieve ex-man waar ze zich voor verschuilde, bleek later. Elke week kwam er een maatschappelijk werker langs. Dan moest ik gauw weg, want ik woonde er illegaal. Pas sinds januari heb ik een eigen plek in een pand van Duwo.'

Toen er op een Facebookpagina een verhitte discussie ontstond over hospiteerberichten waarin specifiek wordt aangegeven dat alleen Nederlandse studenten welkom zijn, besloot hij in actie te komen.

'Samen met ONS heb ik een enquête gemaakt. Het stond twee dagen online en we hebben ontzettend veel reacties gekregen. Dat geeft wel aan hoe groot het probleem is', vertelt Murray-Uren. 'Het is jammer, want verder is alles geweldig in Leiden. Ik

ben heel blij hier en het onderwijs is goed. Maar het woningprobleem doet wel af aan de ervaring.'

De resultaten van de enquête zijn in het bezit van ONS. 'In totaal kregen we zo'n 150 reacties, we waren overonderd. De meeste waren negatief', zegt Alderik Oosthoek van ONS. 'Veel internationals verblijven de eerste tijd in een Airbnb tot ze een huis vinden, en er was zelfs iemand die in een schuur op een uur afstand van de stad had gewoond.'

Volgens Oosthoek is de oplossing dat de universiteit internationale studenten beter moet gaan informeren. 'Er is een groot verschil in verwachting: deze studenten komen aan en verwachten dat de universiteit huisvesting heeft geregeld, of dat ze in ieder geval snel een woning zullen vinden. Ik ben benieuwd of er verbetering zal zijn in september.'

Murray-Uren denkt dat er simpelweg te veel internationale studenten naar Leiden komen. 'De universiteit

mag wettelijk geen huizen bouwen, dus moet ze stoppen met het aantrekken van grote hoeveelheden internationals. Ik hoor van mijn vrienden in Schotland dat ze overal reclame zien voor de Leidse universiteit. Als je een overstroming hebt, draai je ook eerst de kraan dicht.'

Hij was blij met de reactie van de universiteit. 'Het college begrijpt dat ze actie moet ondernemen. Het is nog lang niet opgelost, maar het gaat de goede kant op.'

Verplichte matching komt er

Het college van bestuur wil in vijf jaar tijd universiteitsbreed verplichte matching invoeren. De universiteitsraad heeft met dit plan ingestemd, maar de steun is niet unaniem.

Personeelspartij FNV Overheid is niet akkoord. Ook Joris Claessens van studentenpartij LVS stemde tegen. De universiteit wil scholieren zo goed mogelijk informeren over de opleiding die ze mogelijk gaan

kieszen, om zo studie-uitval tegen te gaan. Opleidingen bieden dan ook al matchingsactiviteiten aan. Die zijn echter bij veruit de meeste studies niet verplicht.

Het college wil dat alle opleidingen de komende vijf jaar verplichte matching invoeren. Volgens vice-rector Hester Bijl heeft de universiteit 'de morele verplichting' om aankomende studenten zo goed mogelijk te helpen om de opleiding te vinden die bij hen past. De universiteitsraad

moet instemmen met dit plan.

Bij psychologie, biofarmaceutische wetenschappen en security studies lopen pilots met verplichte matching. Ook natuur- en sterrenkunde en de bachelorspecialisatie International Relations and Organisations van politicologie hebben voor het studiejaar 2018-2019 bij wijze van proef de verplichte matching ingevoerd.

De raad heeft de nodige kritiek op het voorstel van het college, want er

ligt nog geen uitvoeringsplan. Wat gaat die matching bijvoorbeeld kosten? Het college wil echter graag instemming van de raad om vervolgens een uitvoeringsplan te maken. FNV Overheid is er niet van overtuigd dat matching daadwerkelijk effectief is. Er is een onderzoek gedaan naar drie van de zes pilots. De FNV-raadsleden willen echter eerst de resultaten van alle pilots afwachten alvorens een oordeel te geven over verplichte matching. **VB**

Studenten krijgen evaluatieles

De Vrije Universiteit en Wageningen UR gaan hun eerstejaars les geven in het evalueren van hun vakken.

Dit meldt de NOS. Bij veel universiteiten, ook in Nederland, hangt er behoorlijk wat af van de vak-evaluaties: ze kunnen bepalen of een docent een vaste aanstelling krijgt of niet. Er zitten echter wat problematische kanten aan die evaluaties. Ze meten weliswaar wat studenten van het vak vonden, maar dat is geen goede maat voor het onderwijzend vermogen van de docent. Daarnaast

lijken vooroordelen van de studenten de cijfers bij te kleuren: vrouwen krijgen aan Amerikaanse universiteiten stelselmatig lagere cijfers dan mannen, en recent Nijmeegs onderzoek suggereert dat docenten die Engels met een accent spreken ook slechter scoren in de evaluatie.

Als je dan ook nog te maken krijgt met universiteitsbestuurders die denken dat een docent die onder het gemiddelde scoort dus een slechte docent is – zij stellen dus de wiskundig onmogelijke eis dat iedereen bovengemiddeld moet zijn – wordt het probleem nog groter.

Daarnaast is het voor docenten natuurlijk niet leuk om geconfronteerd te worden met agressieve of seksueel getinte opmerkingen op het vragenformulier. De NOS citeert onder meer de Leidse antropologe Annet Pauwelussen, die te horen kreeg 'Annet weet niet waar ze het over heeft', en een anonieme student die het onderwijs samenvatte als 'docent = eikel'. Het is wat lastig om dit soort feedback te gebruiken om je vak volgend jaar te verbeteren.

De VU en de WUR gaan daarom meer aandacht besteden aan de eva-

luatieformulieren. De Vrije Universiteit doet dat nu al, legt voorlichter Niels Stet uit. 'Studenten worden onderwezen in academisch burgerschap en waarden, waarbij het geven van feedback en de gebruikte bewoordingen expliciet aan de orde komt. In de inleiding van de vak-evaluaties wordt een tekst opgenomen met een uitleg van het belang van de studentevaluatie en het professioneel geven van opbouwende feedback, om studenten te motiveren de evaluatievragenlijsten in te vullen, en beledigende bewoordingen uit te sluiten.' **BB**

Half miljard naar beter onderwijs

Universiteiten maken afspraken met minister over studievoorschot

Minister Ingrid van Engelshoven van Onderwijs gaat zich niet inhoudelijk bemoeien met het uitgeven van het studievoorschot. Studenten gaan samen met de besturen van universiteiten en hogescholen bepalen waar dat geld heen gaat.

DOOR VINCENT BONGERS Vanwege het afschaffen van de basisbeurs komt er vanaf 2019 veel geld vrij om te investeren in de kwaliteitsverbetering van het hoger onderwijs.

In 2019 krijgen de hogescholen en universiteiten voor hun plannen in

totaal 184 miljoen euro, in 2024 zou dat bedrag opgelopen moeten zijn naar 550 miljoen euro, becijfert het ministerie van Onderwijs.

Maandag heeft Van Engelshoven zogeheten kwaliteitsafspraken gemaakt met universiteiten, hogescholen en studentenorganisaties over de verdeling van dat geld. We hebben 'aan de studenten de belofte in te lossen die is gedaan met het akkoord over het studievoorschot', aldus de minister in een brief aan de Tweede Kamer.

Deze afspraken zijn echter een stuk minder rigide dan de prestatieafspraken die van 2012 tot 2016 met

de universiteiten en hogescholen werden gemaakt.

Toen werd er per instelling vastgesteld aan welke prestatie-eisen deze precies moest voldoen. Lukte dat niet, dan ging de geldkraan een beetje dicht.

Van Engelshoven pakt het anders aan. Ze gaat niet vertellen wat bijvoorbeeld de Universiteit Leiden precies moet doen voor het ontvangen van het studievoorschot.

'Minder controle vanuit de overheid, meer vertrouwen in hogescholen en universiteiten,' stelt de minister.

De universiteit maakt een plan

waarin staat wat er met de studievoorschotmiddelen tot en met 2024 bereikt moet worden en welke maatregelen zij daarvoor neemt.

Iedere instelling neemt in haar plan een meerjarenbegroting op die inzicht geeft waaraan de instelling voornemens is de studievoorschotmiddelen te besteden, legt Van Engelshoven uit.

In de jaarverslagen vanaf 2019 legt de universiteit in een apart hoofdstuk verantwoording af over de voortgang ten aanzien van de voornemens, het proces en de afspraken met de medezeggenschap over de besteding van de

studievoorschotmiddelen.

'De universiteitsraad krijgt de gelegenheid om in een bijlage van het jaarverslag zelfstandig te rapporteren over de besteding van de studievoorschotmiddelen.'

De universiteiten en hogescholen worden wel in de gaten gehouden. Opleidingenkeurder de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie gaat de plannen en de verwezenlijking daarvan toetsen.

De kwaliteitsafspraken zijn niet vrijblijvend. Mocht de universiteit zich niet aan het ingediende plan houden, dan heeft dat mogelijk financiële consequenties.

Nereus wint de Varsity

Zondag vond de 135e editie van de Nationale Universiteitsroeiwedstrijden Varsity plaats op het Amsterdam-Rijnkanaal in Houten. Dat is de grootste studentenroeiwedstrijd van Nederland, die elk jaar wordt georganiseerd door leden van de Utrechtse Studenten Roei vereniging Triton, uit naam van de Koninklijke Nederlandsche Studenten Roeibond. De strijd werd voor het eerst gehouden in 1878 op het Galgewater in Leiden als uitdaging tussen Njord uit Leiden en Laga uit Delft. De belangrijkste wedstrijden zijn de Race der Oude Vieren (3 km) en de Race der Dames Vieren (2 km); wie die wint, wordt gezien als dé winnaar. De Amsterdamse Studenten Roei vereniging Nereus won beide wedstrijden. Op de foto is te zien hoe de leden traditiegetrouw met alleen een das om in het water gesprongen zijn om de winnaars van de Oude Vier te feliciteren. De Leidse studentenroeiverenigingen Njord en Asopos de Vliet deden ook mee, al nam Asopos niet deel aan het hoofdnnummer. Njord eindigde in vier categorieën op de eerste plek: de Jonge Dames Vier, de Lichte Dames Vier, de DG2 en de LHG 2x. Foto Merijn Soeters

'Ongelijkheid neemt toe'

De ongelijkheid in het onderwijs is toegenomen, zegt de Onderwijsinspectie in een jaarlijks rapport. Leerlingen stromen door in verschillende onderwijsniveaus, ook al zijn de prestaties hetzelfde. Vooral het diploma van de ouders telt mee, en of de scholier een migratieachtergrond heeft of niet.

Op het vwo heeft gemiddeld 23 procent van de leerlingen een niet-westerse achtergrond. Daarna wordt de verhouding schever: maar 14 procent van de studenten op de universiteit, en maar 17 procent van de hbo-studenten hebben een niet-westerse achtergrond, staat in de Staat van Onderwijs, een rapport dat de Onderwijsinspectie jaarlijks uitbrengt over hoe het eraan toe gaat in het Nederlandse onderwijs.

Eenmaal in het hoger onderwijs, hebben ze minder kans om een diploma te halen. Studenten met

laagopgeleide ouders vallen vaker uit en wisselen vaker van opleiding. En vooral mannen met een niet-westerse achtergrond doen het minder goed.

Het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO) zegt te schrikken van de cijfers. 'Als je een jongen met een migratie-achtergrond bent, is de kans maar zo'n 35 procent dat je met een diploma van de hogeschool afkomt', zegt ISO-voorzitter Rhea van der Dong in een persbericht. 'Dat zijn echt verschrikkelijke cijfers, die om directe actie vragen.'

Ook studentenvakbond LSVb 'luidt de noodklok'. 'Het is te gek voor woorden dat niet je intelligentie maar je afkomst bepaalt of je kunt studeren. We moeten nu ingrijpen om te voorkomen dat hogescholen en universiteiten een ivoren toren worden', aldus voorzitter Tariq Sewbaransingh.

De verschillen beginnen op de ba-

sissschool, en worden in de loop van de schoolloopbaan steeds groter. Op de basisschool krijgen kinderen van wie de ouders niet hoog zijn opgeleid, of niet uit een westers land komen, vaak een slechter schooladvies dan andere kinderen met dezelfde cijfers. Op de middelbare school stromen kinderen van laagopgeleide ouders bovendien sneller 'af', naar een lager niveau.

Sociaaleconomische verschillen zijn hierbij 'eenduidiger' dan etnische. De invloed van het opleidingsniveau van de ouders is zelfs gestegen, terwijl die van de etnische achtergrond is gedaald. 'Toch zien we dat over het algemeen leerlingen zonder migratieachtergrond een grotere kans hebben om nominaal een diploma te halen op of boven hun schooladvies. En ze lopen een minder grote kans op vertraging in de onderwijsloopbaan of na zes jaar nog geen diploma te hebben.' **AK**

Veel psychische klachten

Bijna een op de vijf studenten heeft suïcidale gedachten, ooit een zelfmoordpoging gedaan, of ooit een zelfmoordpoging gepland. Een kwart is emotioneel uitgeput.

Bij een op de zeven is er sprake van ernstige angst- of depressieklachten, en negen van de tien drinken teveel.

Het gaat niet goed met de studenten, blijkt uit een onderzoek van Windesheim. Eerder publiceerde de Zwolse hogeschool al cijfers over de hoge prestatiedruk die de 3134 ondervraagde studenten ervaren (68,9 procent). De nieuwe cijfers gaan dieper in op het psychisch welzijn. Naast het verhoogde risico op zelfdoding (18,2 procent), kampen studenten met burn-outklachten (25 procent), en ernstige angst en depressie (14,4 procent). Daarnaast drinken negen van de tien studenten teveel.

Op de vraag: 'ervaar je zelf psychische problemen?' antwoordde iets minder dan vier op de tien (37,5 procent) 'ja'. Hier gaat het om een breed spectrum: depressiviteit en angstklachten, maar ook het rouwen om het verlies van een dierbare en 'niet lekker in je vel zitten' is in deze vraag een 'psychisch probleem'.

Zijn dit niet gewoon menselijke trekken? Onderzoeker Jolien Dop-

meijer van Hogeschool Windesheim zegt dat je niet goed voelen wel degelijk een psychische klacht kan zijn. Ze wil uiteindelijk dat studenten gaan zien dat het soms gewoon iets moeilijks is dat je meemaakt.

'Een rouwreactie is misschien een ander verhaal, maar niet lekker in je vel zitten omdat je een slechte dag hebt, is niet erg. Maar het kán een voorbode zijn van een burnout.'

'De hoge percentages van depressie en suïcidaliteit worden wel gemeten met instrumenten die daar specifiek over gaan', benadrukt ze. 'Dat gaat absoluut niet over je niet goed voelen, of rouwen.'

In een vervolgonderzoek werkt de hogeschool, samen met de Vrije Universiteit en het Amsterdams Medisch Centrum, aan een speciale normering voor alcoholgebruik onder studenten, om vast te kunnen stellen wie écht risico loopt een verslaving te ontwikkelen. Dat onderzoek wordt binnenkort gepubliceerd. **AK**

Heb je psychische problemen? De studentpsychologen van de Universiteit Leiden zitten in het Plexus, Kaiserstraat 25, en zijn bereikbaar op: 071 527 8026/psychologen@sea.leidenuniv.nl. Contact opnemen met je studieadviseur kan ook.

Promovendi willen eigen raad

Promovendipartij PhDoc wil graag dat elke faculteit een promovendiraad krijgt. Het college van bestuur ziet wel wat in het plan.

De partij wil graag de gemeenschap van promovendi versterken en heeft een notitie geschreven waarin staat hoe dat gerealiseerd kan worden. Het stuk werd maandag besproken tijdens de universiteitsraad.

'Promovendi kunnen gezien worden als een belangrijke thermometer voor de gezondheid van een organisatie-eenheid', aldus de notitie. PhDoc wil meer 'aandacht voor de veiligheid en mogelijkheid tot belangenrepresentatie van deze specifieke groep werknemers', en meer 'community-building' onder PhD's, legde Charlotte de Roon van PhDoc uit. 'We stellen dan ook voor om op elke faculteit een promovendiraad in te stellen. Die krijgt dan als taken het communiceren naar bestuurders en de graduate schools wat er speelt bij promovendi. En het informeren van promovendi zelf. Verder kan een raad allerlei activiteiten te organiseren.'

Een goed aanspreekpunt is echt nodig. De Roon: 'Onlangs was er een bijeenkomst voor promovendi over onzekerheid. Ik heb toen de vraag

gesteld: bij wie wil je terecht kunnen als je problemen hebt? 77 procent gaf als antwoord: "bij medepromovendi". Dat geeft wat mij betreft wel de urgentie aan. Er is echt behoefte aan een plek waar promovendi terecht kunnen.'

Rector magnificus Carel Stolker reageerde enthousiast: 'Ik heb het idee in de decanen-app gegooid. En ik kreeg als reactie dat alle decanen vinden dat versterking van de promovendi nodig is. Sommigen laten weten dat er al een raad bestaat. Anderen zijn bezig om die op de zetten. We willen even een inventarisatie maken: Wat is er al? Wat werkt goed? We komen hier nog op terug.'

De Roon: 'Fijn dat het college enthousiast is. Ik heb ook mindere reacties binnengekregen van bestuurders. Die laten weten dat een promovendiraad niet de schijn van een medezeggenschapsorgaan mag hebben. Dat snap ik heel goed. Wat we niet willen is meer bureaucratie, maar een inofficieel orgaan dat wel mee kan denken. Waar je ook gebruik van kunt maken als bestuurder. Aan de andere kant vind ik van bestuurders die bang zijn voor meer medezeggenschap: "Hoeveel angst kun je hebben voor promovendi?" **VB**

Achtergrond

Foto Taco van der Eb

Zonder mbo'ers is de sfeer gewoon beter

> Vervolg van de voorpagina

‘We gaan uit van ons eigen beoorde-
lingsvermogen,’ antwoordt de por-
tier. ‘Ze dragen andere kleding, ze
praten anders, het is een beetje een
subcultuur. Onze doelgroep bestaat
uit studenten.’

Schreuder, wijzend naar Lam-
mens: ‘Hij ziet er niet echt specifiek
uit, toch?’ ‘En een doelgroep heb-
ben is trouwens ook anders dan een
specifiek deurbeleid voeren,’ zegt
Lammens.

‘De sfeer is gewoon beter als er
eenzelfde soort mensen binnen is,’
werpt de portier tegen. ‘Als ik iemand

wegstuur en die blijft rustig, dan vind
ik dat eigenlijk jammer. Had ‘ie er
toch goed bijgepast. Maar als iemand
begint te schreeuwen, weet ik dat ik
een goede keuze heb gemaakt.’

‘Zo, dit was echt erg,’ verzucht
Schreuder als ze de hoek om zijn.

Lammens: ‘Het werd ook alleen
maar erger...’

‘Een subcultuur, een eigen taal?!’,
lacht Schreuder. ‘Ik hield op een ge-
geven moment maar wijselijk mijn
mond.’

Ze lopen langs de Spijkerbak, waar
het er wel gezellig uitziet volgens
Schreuder: ‘Hier is vast iedereen wel-
kom, kijk hoe leuk!’ ‘Hoe ging het bij

De Kroeg?’, wil de Next-portier in het
voorbijgaan weten. Als ze vertellen
dat ze binnenkwamen, maar waar-
schijnlijk niet als het weekend was
geweest, schudt hij zijn hoofd.

Odessa is de laatste kroeg op het
lijstje met deurbeleid. Er staat van-
avond niemand voor de deur, en
eigenlijk ook niemand erachter. Op
de vraag waarom er geen controle is,
antwoordt de barman dat ze op don-
derdag geen deurbeleid voeren.

‘Gevaarlijk hoor’, vindt Lammens.
‘Kunnen er zomaar allemaal mbo'ers
naar binnen.’

DOOR SUSAN WICHGERS

Hoe gaat het elders?

Hoe wil GroenLinks het deurbeleid gaan aanpakken? Marleen Schreuder zegt te hopen op aanpassing van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), zodat horeca als de Next niet meer mogen selecteren op opleiding. ‘Ik ben ook van plan om persoonlijk contact te zoeken met fracties in andere studentensteden, om te kijken of zij dit probleem ook kennen en wat hun beleid is.’

**In Rotterdam en Utrecht bestaat er bijvoorbeeld een Panel Deurbeleid, waar-
in verschillende vertegenwoordigers van de gemeente, politie en horeca zitten. Bij onterechte weigering kan iemand daar een klacht indienen.**

**In Rotterdam zeggen ze desgevraagd het probleem van mbo'ers die worden
geweigerd niet te kennen. Maar Michel Aben van het panel in Utrecht maakt
het wel eens mee. ‘Het is een herkenbaar en lastig probleem. In de wet gelijke
behandeling is opleiding niet opgenomen. Horeca-ondernemers mogen daar
dus op selecteren.’**

Academische Agenda

Mw. E. Heckendorf hoopt op dinsdag 17
april om 11.15 uur te promoveren tot doctor
in de Sociale Wetenschappen. De titel van het
proefschrift is ‘What’s in a child’s face?’. Pro-
motoren zijn Prof.dr. M.J. Bakermans-Kranen-
burg en Prof.dr. M.H. van IJzendoorn.

Dhr. N. Bezirgiannis hoopt op dinsdag 17
april om 15.00 uur te promoveren tot doctor
in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De
titel van het proefschrift is ‘Abstract Behavi-
oral Specification: unifying modeling and pro-
gramming’. Promotor is Prof.dr. F.S. de Boer.

Dhr. M. Doğrusöz hoopt op dinsdag 17 april
om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de
Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel
van het proefschrift is ‘Genetic Prognosticati-
on in Uveal Melanoma’. Promotoren zijn Prof.
dr. M.J. Jager en Prof.dr. G.P.M. Luyten.

Mw. K. Silva Lourenço hoopt op woensdag
18 april om 13.45 uur te promoveren tot doctor
in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De
titel van het proefschrift is ‘Linking soil micro-
bial community dynamics to N2O emission
after bioenergy residue amendments’. Pro-
motor is Prof.dr. J.A.V.J.A. van Veen.

Mw. A.R. Hill hoopt op woensdag 18 april om
15.00 uur te promoveren tot doctor in de Wis-
kunde en Natuurwetenschappen. De titel van

het proefschrift is ‘Some Assembly Required:
The Structural Evolution and Mass Assembly
of Galaxies at z ~ 5’. Promotoren zijn Prof.dr. M.
Franx en Prof.dr. A. Muzzin (York University).

Mw. G.C. van de Glind hoopt op woensdag
18 april om 16.15 uur te promoveren tot doctor
in de Geneeskunde. De titel van het proef-
schrift is ‘The role of quiescent and cycling
stem cells in the development of skin cancer’.
Promotor is Prof.dr. R. Willemze.

Dhr. Y.Y. Birdja hoopt op donderdag 19 april
om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de
Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel
van het proefschrift is ‘Electrocatalytic CO2
Reduction toward Liquid Fuels’. Promotor is
Prof.dr. M.T.M. Koper.

Dhr. E.J.W. Kleinovink hoopt op donderdag
19 april om 15.00 uur te promoveren tot doctor
in de Geneeskunde. De titel van het proef-
schrift is ‘The use of light in cancer immuno-
therapy’. Promotoren zijn Prof.dr. F.A. Ossens-
dorp en Prof.dr. C.W.G.M. Löwik (EUR MC).

Mw. M.H.J. Roozekrans hoopt op donderdag
19 april om 16.15 uur te promoveren tot doctor
in de Geneeskunde. De titel van het proef-
schrift is ‘Opioid Induced Respiratory Depres-
sion: Implications & Prevention’. Promotor is
Prof.dr. A. Dahan.

‘Bakken staan er om afval scheiden te leren’

> Vervolg van de voorpagina

Het kan wel gescheiden verwerkt worden, al-
dus Van Overbeeke, ‘alleen gebeurt dat op dit
moment nog niet voor bedrijfsafval, enkel voor
vuilnis van huishoudens’.

Waarom is dat het geval?

‘De installaties om PMD te scheiden en te
recyclen draaien momenteel op volle capaciteit
om het afval van Nederlandse huishoudens te
verwerken. Doordat de samenstelling van be-
drijfsafval anders is dan die van particulier af-
val kan dit niet bij elkaar gegooid worden.’

‘Ook geldt de heffing op de productie van
plastic verpakkingsmateriaal alleen voor par-
ticulier verpakkingsmateriaal. Met deze heffin-
gen worden gemeenten gecompenseerd wan-
neer zij afval goed scheiden en verwerken. Deze
heffing bestaat nog niet voor bedrijfsafval.’

De universiteit heeft een contract met afval-
verwerker Vliko.

‘We hebben een concessie die duurt tot 2019
met een optie voor een verlenging voor 2020’,
aldus Ridderbos.

‘We gaan een jaar verlengen en bij een nieuwe

aanbesteding kijken of we een bedrijf kunnen
selecteren dat wel al het afval kan scheiden.’

‘Die bakken staan er echt alleen maar om ons
te leren afval te scheiden’, aldus Gerieke Prins
van studentenpartij LVS.

‘Dat is wel een beetje gek. Ik vind dat de uni-
versiteit een voorloper moet zijn op het gebied
van afvalscheiding en niet moet wachten op de
rest van Nederland.’

‘De universiteit wil beter inzicht krijgen in
de afvalstromen en is bezig met een markto-
riëntatie om haar PMD-stroom apart te laten
verwerken’, aldus Van Overbeeke.

‘De universiteit wil beter inzicht krijgen in
de afvalstromen en is bezig met een markto-
riëntatie om haar PMD-stroom apart te laten
verwerken’, aldus Van Overbeeke.
‘De universiteit wil beter inzicht krijgen in
de afvalstromen en is bezig met een markto-
riëntatie om haar PMD-stroom apart te laten
verwerken’, aldus Van Overbeeke.
‘De universiteit wil beter inzicht krijgen in
de afvalstromen en is bezig met een markto-
riëntatie om haar PMD-stroom apart te laten
verwerken’, aldus Van Overbeeke.
‘De universiteit wil beter inzicht krijgen in
de afvalstromen en is bezig met een markto-
riëntatie om haar PMD-stroom apart te laten
verwerken’, aldus Van Overbeeke.’

DOOR VINCENT BONGERS

Bevroren beweging

Na een flash freeze laten bacteriën zich betrappen

Hoe bewegen bacteriën? Om ze rustig onder de microscoop te kunnen bekijken vriest microbiologe Ariane Briegel ze in. 'Mensen denken dat bacteriën saai zijn, maar er is zoveel te zien.'

DOOR BART BRAUN In een hoekje van het Gorlaeus, op ongeveer een kwartier lopen van de hoofdingang, zit een stuk dat eigenlijk niet van de Universiteit Leiden is, maar van heel Nederland. Het Netherlands Centre for Electron Nanoscopy (NeCEN) is een landelijke voorziening, en datgene waarin ze voorzien, zijn elektronenmicroscopen - maar dan wel heel erg stoere: de zogeheten Fei Titan Krios 300 kV transmissie-elektronenmicroscopen. Met alle toeters en bellen eraan zijn ze groter dan menig studentenkamer, en het zijn de enige twee exemplaren in het land.

Wie ermee wil werken, betaalt zo'n tweeduizend euro per dag. Maar dan kun je wel dingen zichtbaar maken die nog niemand anders heeft gezien. Het team van Ariane Briegel, hoogleraar ultrastructurele biologie, is daar goed in. Volgende week donderdag houdt de Duitse professor een lezing over haar werk voor het Natuurwetenschappelijk Genootschap.

Een van de dingen die Briegel onderzoekt, is de zogeheten chemotaxis. 'Taxis' betekent beweging, meestal beweging van levende wezens, en 'chemo' betekent dat de organismen afkomen op, of juist weggaan van, een bepaalde chemische stof. Briegel illustreert het met een filmpje van darmbacteriën die afkomen op suiker.

De bacterie *Escherichia coli*, het populaire werkpaardje van de microbiologie, heeft acht tot tien flagellen.

Deze 'zweepstaartjes' lijken op die van spermacellen maar zitten heel anders in elkaar; bij bacteriën zit er een soort wielje aan de binnenkant dat zowel linksom als rechtsom kan draaien. Als alle staartjes tegelijk draaien, veranderen ze in een bundel die de *E. coli* naar voren stuwt. Bij een verandering van de chemische con-

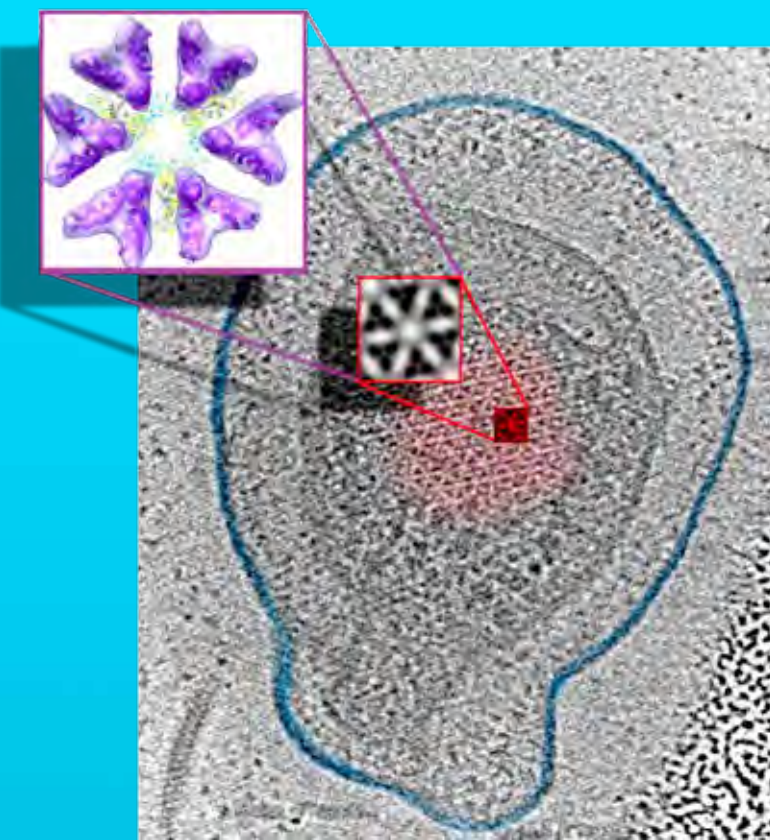
centraties zie je ze als het ware struikelen: de bundel raakt los, de staartjes wapperen even wild op en neer, om zich daarna weer te bundelen in een pluimpje dat de andere kant op wappert. 'Die chemotaxis speelt een belangrijke rol bij de bacteriën die cholera en de ziekte van Lyme veroorzaken', vertelt Briegel.

Als je wilt zien dat een bacterie kan zwemmen, kom je met een gewone lichtmicroscoop al een heel eind. Als je wilt weten hoe dat precies gebeurt, komen die Kriossen van pas. Briegel: 'We willen de structuren zien, maar het probleem is dat elektronenmicroscopie slecht is voor je samples. Je monster bevindt zich in een vacuüm en om het daartegen te beschermen moet je het bijvoorbeeld in plastic gieten. Om bepaalde dingen beter zichtbaar te maken, moet je kleuringen toevoegen. Bovendien schieten de elektronen zelf na verloop van tijd je monster kapot. Dat verandert allemaal details, terwijl we juist in de details geïnteresseerd zijn.'

Briegels groep lost dat op door de monsters niet in plastic te gieten, maar door ze een *flash freeze* te geven. Een dun laagje bacteriecultuur gaat in vloeibaar ethaan met een temperatuur van bijna tweehonderd graden onder nul. Zo vormen zich geen ijskristallen die de celletjes en hun onderdelen kapot zouden maken, maar raakt het water in een glasachtige staat. Alles blijft heel, en de bacteriën liggen vastgevroren in de beweging die ze aan het maken waren. Mutante bacterievarianten die altijd in dezelfde chemotaxis-stand staan - die bijvoorbeeld altijd 'denken' dat ze op suiker afzwemen - maken het kijkwerk vervolgens gemakkelijker.

Door het monster langzaam te draaien, en door wat slimme beeldbewerking wordt het vervolgens mogelijk om het vliesje aan de buitenkant van de cel en de receptoren die erop zitten - de moleculen waarmee een bacterie chemische stoffen waarneemt - in beeld te krijgen met structuur en al.

'Dan kunnen we dus ook het verschil zien in structuur tussen de eiwitten van een bacterie die ergens op afzwemt, en eentje die

Het oppervlakte van deze *Salmonella*-bacterie is helemaal bedekt met zogeheten chemoreceptoren: moleculaire voelsprieten waarmee het de omgeving waar kan nemen.

dat juist niet doet', legt Briegel uit. 'De cholerabacterie die we ook onderzoeken is een stuk ingewikkelder dan *E. coli*. Die heeft geen vijf maar 43 receptoren. Er zitten drie systemen voor chemotaxis in, in plaats van eentje. Van die andere twee weten we niet wat ze doen, dat zijn we nu pas in kaart aan het brengen.'

Om te onderzoeken hoe de cholerabacterie gastheren binnenvalt, besmetten de microbiologen zebra-vissenlarven met de ziekte.

'Cholera komt van nature bij zebra-vissen voor, en ze krijgen er ook een beetje diarree van. Maar: bacteriën kun je heel makkelijk onderzoeken met elektronenmicroscopie, omdat ze zo mager zijn. Je elektronen kunnen er doorheen. Een hele vislarve is veel dikker, dus we moeten met een speciale ionenstraal laagjes wegpellen om beeld te krijgen. Daar hopen we

nog veel beter in te worden, zodat we de interactie tussen gastheer en ziekte goed in beeld kunnen krijgen.'

Dat er nog genoeg te zien valt, bewees ze vorig jaar met een publicatie in het *Journal of Bacteriology*.

Een internationale samenwerking waar ze deel van uitmaakte, maakte 3D-beelden van negentig soorten bevroren bacteriën, en vond een hele lijst van structuren waarvan nog niemand weet wat die zijn.

'Mensen denken vaak dat bacteriën saaie dingen zijn om naar te kijken, maar in elke dataset zit wel iets nieuws. Er is echt nog zoveel om te zien en te begrijpen!'

Ariane Briegel, *Zooming in on bacterial behaviour*
Natuurwetenschappelijk Genootschap Leiden, 19 april, 19:45, Huygenslaboratorium

Natuurlijke dood

Bij elke overledene in Nederland moet er een arts langskomen om te bepalen of de doodsoorzaak natuurlijk was of niet. Bij een niet-natuurlijke dood moet de gemeentelijke lijkschouwer erbij komen, en is de plaats van overlijden juridisch gezien een crime scene tot nader order. Maar wat is natuurlijk? In verpleeghuizen voor dementerende ouderen gaat er bijvoorbeeld soms een bewoner dood als gevolg van een val. Was dat dan een ongeval, of de manifestatie van de ziekte?

Onderzoekers van het Leids Universitair Medisch Centrum met Lisette van Dingenen als eerste auteur, beschrijven in het *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde* de resultaten van een enquête onder ouderengeneeskundigen, artsen die in opleiding waren om dat te worden, en gemeentelijke lijkschouwers. Daarin kregen ze een casus voorgelegd: mevrouw valt, breekt heup, herstelt niet van operatie, eet niet meer, verzwakt en is vier weken later dood.

Van de ouderengeneeskundigen zou meer dan twee derde een verklaring van natuurlijk overlijden afgeven of in elk geval willen afgeven. Van de lijkschouwers zou niet één dat doen, en slechts een klein gedeelte zou het willen. Er speelt hier een 'verschil van blikrichting', zoals Van Dingenen en co het noemen. Zij lijken het eerder met de specialisten eens te zijn: 'Wanneer bij het opstellen van de richtlijnen rond de Wet op de lijkbezorging acht zou zijn geslagen op de inzichten van een brede groep ouderengeneeskundigen, hadden de richtlijnen mogelijk meer recht gedaan aan de praktijk.'

Competitie

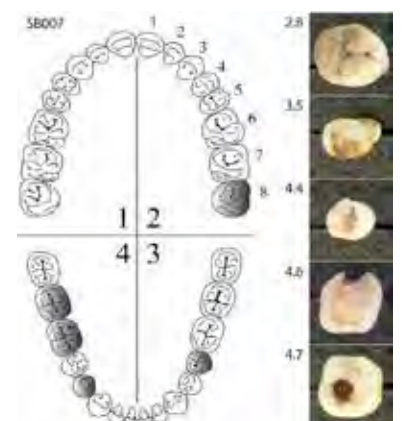
Stel, je hebt malaria. Da's op zich al niet zo best, maar in veel van de landen waar malaria voorkomt, zitten ook allerlei nare wormen. Veel mensen hebben dus twee of meer infecties tegelijk. Niet alleen lastig voor de patiënt: die parasieten zitten elkaar ook in de weg, laten Leidse immunologen zien in *Ecology Letters*.

De malariaparasiet komt voor in rode bloedcellen, en sommige wormen eten rode bloedcellen. Mensen die allebei de parasieten hadden, hadden daarom minder malariaparasieten in hun bloed dan mensen met alleen malaria. Omgekeerd leidde een grote ontwormingscampagne in Indonesië ertoe dat de dubbel-geïnfecteerden weliswaar van hun wormen afkwamen, maar ook heviger malaria kregen. Netto lijkt voor de meeste mensen dat overigens nog steeds gezondheids-winst te zijn, maar het is wel iets om bij zulke campagnes van tevoren al rekening mee te houden.

Slaventanden

In vakblad *Archeometry* beschrijven drie Leidse archeologen de studie naar een kistje dat werd opgegraven op Saba, het Nederlandse eiland in het Caribisch gebied, ooit een woongebied voor Afrikaanse slaven. In het kistje zaten onder meer vijf grottemensentanden die vrijwel zeker van één individu zijn.

Op basis van isotopen-analyse en bestudering van het tandglazuur en tandbeen, concluderen de onderzoekers dat het hier moet gaan om iemand die in de jeugd vanuit Afrika naar Saba is gehaald, behoorlijke stress moet hebben ervaren, en ook een verandering van eetpatroon. In een vervolgonderzoek hopen de archeologen ook nog naar restjes DNA in de tanden te kunnen kijken.

Universiteitsraadsverkiezingen

Van maandag tot en met donderdag worden de verkiezingen gehouden voor de universiteitsraad en de faculteitsraden. Maar waarom zou je eigenlijk gaan stemmen? Wat hebben de partijen voor elkaar gekregen? En wat willen ze de komende tijd gaan veranderen? *Mare* vroeg de lijsttrekkers van de vier studenten- en twee personeelspartijen naar hun motieven. Bonusvraag: bij welk historisch moment willen ze graag worden afgebeeld, en wat zegt dat over hun standpunten? Overtuigd? Ga dan naar stemmen.leidenuniv.nl!

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK

Zo stressvrij mogelijk studeren

Hannah Borst (23) studeert rechten en is lijsttrekker van Christelijke Studentenfractie Leiden (CSL).

Wat heeft CSL de afgelopen tijd bereikt?
‘Er waren landelijke plannen dat studenten voor hun bachelorvakken gemiddeld minstens een 7 moesten hebben om aan een master te mogen beginnen. In Leiden is er mede door ons voor gekozen om de masters voor alle Leidse studenten toegankelijk te houden, ook als je een 6 staat. Een 6 is voldoende, een bachelor is niet pas iets waard vanaf een 7. Ik denk dat er namelijk genoeg studenten zijn die niet in hun bachelor excelleren maar pas later tot bloei komen, bijvoorbeeld studenten die vooral goed zijn in het schrijven papers in plaats van het maken van tentamens.

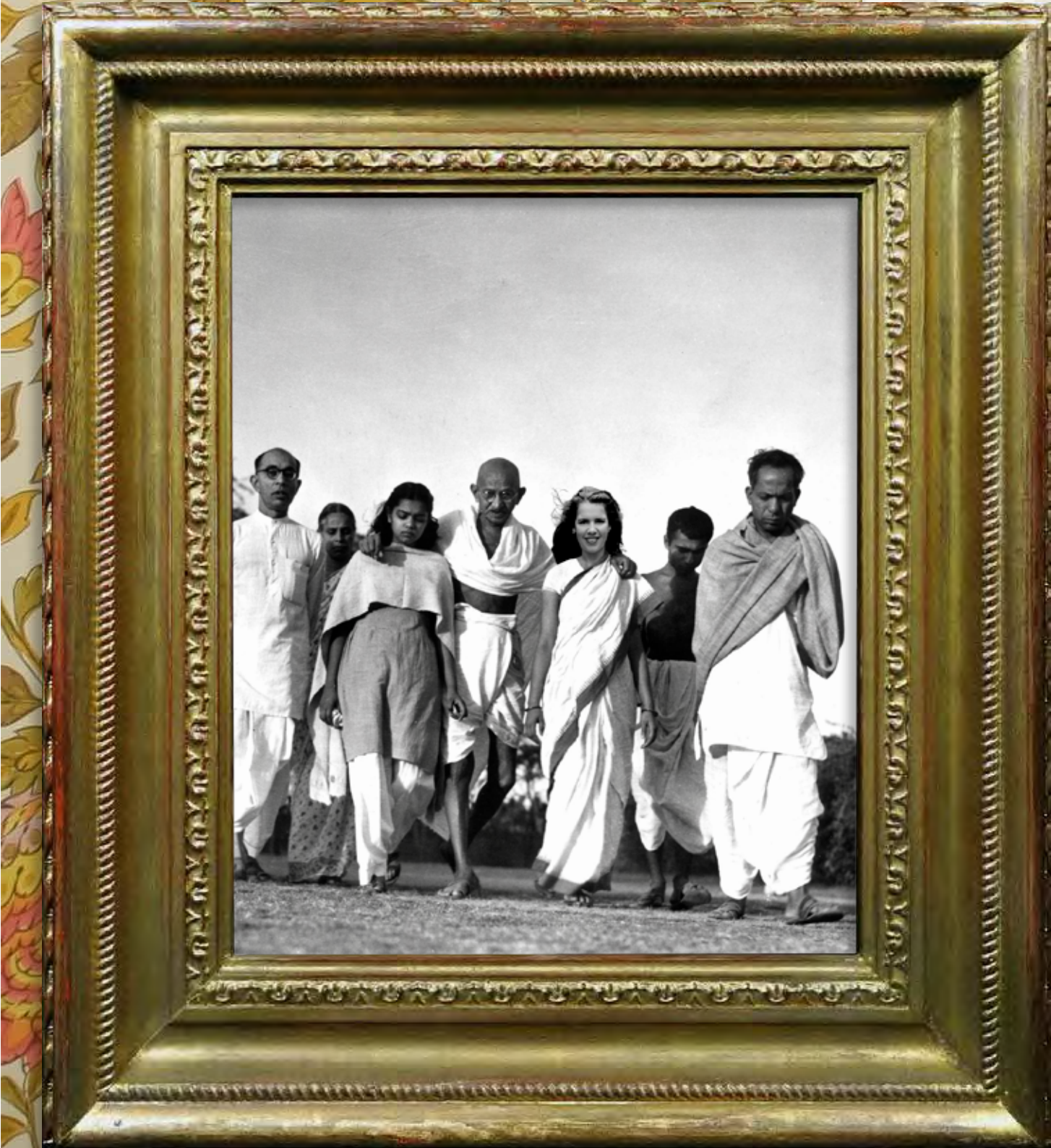
‘Bij de faculteit Rechten heb ik me ingezet voor studenten met een functiebeperking. Ik heb zelf een spierziekte en maak mijn tentamens in een aparte zaal. Daar was voorheen nooit een vakdocent bij, alleen een surveillant. Toen er een keer een fout in mijn tentamen stond, moest ik met de telefoon van de surveillant naar de docent bellen voor verheldering. Sindsdien komt er op het KOG altijd even een docent langs bij het tentamen. Ik wil ervoor zorgen dat dat ook op de andere faculteiten gebeurt. Dat is ook nodig, want ongeveer tien procent van de Leidse studenten heeft een functiebeperking.’

Wat moet er volgens CSL veranderen?
‘Geen massa maar maatwerk, dat vinden wij heel belangrijk. Dat geldt niet alleen voor studenten met een functiebeperking, maar ook voor studenten met bijvoorbeeld burn-outklachten. Studeren is een stuk duurder geworden waardoor de druk is toegenomen. Studenten durven dus niet te falen, want dat kost een paar duizend euro. Het is moeilijk om uit te vinden hoe je bij een studentpsycholoog terecht kunt komen. Die informatievoorziening moet beter. We willen dat studenten zo stressvrij mogelijk kunnen studeren.

‘Ook willen we dat in het onderwijs meer aandacht komt voor duurzaamheid, zodat studenten beter zijn voorbereid op de arbeidsmarkt. Vooral studenten van de faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen geven aan dat ze meer vakken willen over duurzaamheid, omdat zij degenen zijn die daar in de toekomst mee aan de slag zullen gaan.’

Waarom moeten studenten überhaupt naar de stembus?
‘Het is supertof dat je mag meebeslissen over het bestuur van de universiteit. Maar het geeft de lijsttrekker ook een goed gevoel als je met een bepaald aantal stemmen in de raad plaatsneemt, zodat er mensen zijn die op je rekenen. Ze moeten niet alleen stemmen, maar ook actief kiesgedrag vertonen. Via sociale media zijn de partijen op zoek naar input van studenten, zodat we ook echt namens hen kunnen spreken.’

Waarom wil je met Gandhi worden afgebeeld?
‘Hij was een bruggenbouwer die tussen verschillende geloven in stond. CSL wil zich niet alleen verbinden aan christelijke studenten, maar aan iedereen. Gandhi streefde net als wij naar gelijkheid. En hij was vegetariër, dus heel erg duurzaam.’

Alle colleges opnemen

Dahran Coban (22) studeert rechten en is lijsttrekker van studentenpartij Ondernemende Studenten Leiden (ONS Leiden).

Wat heeft ONS Leiden de afgelopen tijd bereikt?

'We vinden het belangrijk dat studenten zich ook naast hun studie ontwikkelen. Daarom hebben we meegewerkt aan het afschaffen van het bindend studieadvies in het tweede jaar. Je zit dan midden in je studententijd, dus dat is hét moment om in commissies, besturen of de medezeggenschap te gaan.

'Uit het oogpunt van duurzaamheid hebben we ervoor gezorgd dat er op verschillende locaties gratis watertappunten komen. In veel faculteiten past je flesje niet onder de kraan, terwijl het heel slecht is om telkens nieuwe flesjes te kopen en weer weg te gooien. Ze staan al in Plexus en het Lipsius. Het Gorlaeus, KOG, FSW, de UB en campus Den Haag volgen nog.

'Ook hebben we voor extra studieplekken gezorgd tijdens tentamenperiodes, dan worden er universiteitsbreed lokalen opengesteld. Dat moeten er nog meer worden. Verder hebben we ervoor gezorgd dat de beurzen voor studie- en studentenverenigingen zijn verhoogd. Een heel belangrijk punt voor ons.'

Wat moet er volgens ONS Leiden veranderen?

'We willen dat studenten op ieder moment gemaakte tentamens kunnen inzien via online tentameninzage. Nu moeten studenten bij sommige studies 's avonds naar de universiteit komen om het tentamen in te zien, terwijl het online veel makkelijker en flexibeler is. Ook voor docenten trouwens, want inscannen is minder werk dan alle tentamens kopiëren en klaarleggen, zoals bij sommige studies gebeurt.

'Verder vinden we het raar dat zaken overal anders zijn geregeld. Bij Rechten kun je na

de uiterste aanmelddatum voor een tentamen nog naar het secretariaat om je alsnog in te schrijven. Bij de faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen kan dat bijvoorbeeld niet. Dat moet worden geharmoniseerd: elke faculteit moet gelijke rechten en plichten hebben.

'We willen dat er op alle faculteiten colleges worden opgenomen. Dat roepen we al jaren, maar het gebeurt nog steeds niet. Bij Rechten wordt alles opgenomen, maar bij de kleinere studies helemaal niets. Voor studenten maakt dat heel veel uit; als zo'n student een keer een college mist omdat hij of zij bijvoorbeeld een bestuursactiviteit heeft, dan moet die vertrouwen op aantekeningen van studiegenoten.

'Ook willen we goedkopere catering. Het kan niet zo zijn dat de universiteit dezelfde prijzen rekent als de reguliere horeca. Soms heb je het zo druk met studie dat je even op de faculteit wil eten, dus die mogelijkheid moet er zijn tegen een redelijke prijs. Studeren is tegenwoordig al duur genoeg.'

Waarom moeten studenten überhaupt naar de stembus?

'In je studententijd speelt de universiteit een heel grote rol in je leven, waarin je misschien wel meer met de universiteit dan met de gemeente te maken hebt. Je kunt daarom nog beter stemmen voor de universiteitsraad dan voor de gemeenteraad.'

Waarom wil je als Napoleon worden afgebeeld?

'Napoleon pakte alles aan waar hij het niet mee eens was en in zijn bewind heeft hij een groot deel van Europa geharmoniseerd. Dat wil ik volgend jaar ook graag op de Universiteit Leiden doen.'

Verkiezingsbijlage

Viktor Blichfeldt (25) studeert International Studies en is lijsttrekker van Democratische Studenten Partij Den Haag (DSP Den Haag).

DSP Den Haag, dat behoeft wat introductie...
‘We zijn twee maanden geleden begonnen. Met een paar medestudenten kwamen we tot de conclusie dat er een hoop problemen zijn op campus Den Haag, maar dat er geen overkoepelende studentenvertegenwoordiging bestaat. De verschillende faculteiten in Den Haag hebben wel een faculteitsraad, maar wij willen voor de gehele campus aan de slag in de universiteitsraad. Dat maakt het coördineren een stuk makkelijker.’

Welke problemen zijn er dan?
‘Ten eerste is er een gebrek aan studentenvertegenwoordiging. Het moet voor de studenten in Den Haag makkelijker en efficiënter worden om hun klachten te uiten. We willen een commissie opzetten waar ze voortaan heen kunnen, in plaats van dat ze eerst met hun problemen naar Leiden moeten waarna het naar Den Haag moet worden teruggekoppeld. Dat is een bureaucratisch proces dat veel makkelijker kan. Studenten moeten op de campus zelf terecht kunnen.
‘De campus groeit enorm. De komende jaren komen er duizenden studenten bij, maar de faciliteiten blijven achter. We hebben op dit moment niet eens genoeg leslokalen en huren zelfs ruimtes op Den Haag Centraal. Net zo min hebben we voldoende studieruimte. De universiteit was verrast door de enorme studentenaantallen in Den Haag, en daardoor blijven voldoende lokalen en studieruimtes achter. De universiteit probeert het op te lossen door een nieuw studiecentrum te openen, maar dat is lang niet genoeg.
‘Ook huisvesting voor studenten is een groot probleem. Sommige nieuwkomers moeten een maand

in een hostel zitten, omdat er geen woonruimte voor hen is. De universiteit kan niet zelf extra gebouwen bouwen, maar ze hebben wel de verantwoordelijkheid om dit samen met de gemeente en Duwo mogelijk te maken.’

Waarom moeten studenten überhaupt naar de stembus?
‘Aan de universiteit leer je hoe het is om een democratisch burger te zijn. Toch merk ik dat veel studenten niet weten wat een universiteitsraad is of wat die doet. Dat vind ik best schokkend. We moeten het meer promoten, want studenten kunnen er met hun stem aan bijdragen dat het dagelijks leven aan de universiteit positief verandert.’

Waarom wil jij bij de val van de Berlijnse Muur worden afgebeeld?
‘We willen het gat tussen Leiden en de campus Den Haag verkleinen. Studenten in Den Haag hebben het gevoel dat ze het kleine vergeten broertje van de universiteit zijn. Terwijl Leiden een nieuw sportcentrum krijgt, moeten wij onze examens maken in evenementenhal Opera in Den Haag, waar het lawaaiig is en het licht flakkert.’

Verklein de kloof met Den Haag

Niet alleen excellente studenten

Gerieke Prins (22) studeert geschiedenis en is lijsttrekker van studentenpartij LVS (Lijst Vooruitstrevende Studenten).

Wat heeft LVS de afgelopen tijd bereikt?

'We horen heel vaak dat docenten te laat zijn met het nakijken van tentamens, waardoor studenten in problemen komen met herkansingen. Toen we daar onderzoek naar lieten doen, bleek dat bij Geesteswetenschappen inderdaad zo te zijn. Daar hebben de docenten allerlei redenen voor, maar het is goed dat er nu iets aan kan worden gedaan. We krijgen ook veel klachten over scriptiebegeleiding bij grote studies als rechten, psychologie en geschiedenis, daar zijn we nu mee bezig.'

'We hebben er, samen met de andere partijen, ook voor gezorgd dat er toegangspoortjes komen in het KOG, zodat scholieren daar niet meer kunnen zitten. Het is de bedoeling dat het KOG in tentamenperiodes zelfs alleen nog voor rechtenstudenten toegankelijk wordt.'

'Er zijn trouwens overal te weinig studieplekken. Dan worden er wel lokalen opengesteld in het Huizingagebouw, maar heel veel studenten weten dat niet. Vervolgens wordt er gezegd dat er geen gebruik van wordt gemaakt en er dus geen behoefte aan is. Dat is natuurlijk niet waar, want de UB puilt uit. Maar er is ondertussen

wel een Asian Library op de UB gebouwd, waar alleen studenten van Aziatische talen en culturen mogen zitten, terwijl die ook half leeg is.'

Wat moet er volgens LVS veranderen?

'De universiteit moet er zijn voor elke student, niet alleen voor excellente studenten. Studenten die aan topsport doen, een functiebeperking hebben of een bestuursjaar doen moeten gelijke kansen krijgen. Voor excellente studenten is er bijvoorbeeld het *honours college*, soortgelijke ontplooiingsmogelijkheden moeten er ook zijn voor andere studenten. In ieder geval moeten we af van het rendementsdenken: dat iedereen zo snel mogelijk moet afstuderen. Je levert completere studenten af als zij zich ook naast hun studie kunnen ontwikkelen. Op cum laude afstuderen zit bijvoorbeeld een termijn, maar er kunnen heel goeie redenen zijn dat iemand er wat langer over heeft gedaan.'

'Ook willen we ons bezighouden met het verduurzamen van de universiteit. Ik heb in het milieubeleidsplan 2016-2020 lachwekkende dingen gelezen, bijvoorbeeld dat van alle energie die we hier gebruiken maar 0,03 procent wordt opgewekt door zonnepanelen. Die zonnepanelen hebben we al sinds 2013 en liggen alleen op het dak van het Plexus, maar ik kan me niet voorstellen dat er niet meer mogelijkheden zijn.'

Waarom moeten studenten überhaupt naar de stembus?

'Ik hoor soms: "Ach, die mensen doen toch niets". Maar we doen juist heel veel concrete dingen. Wél of géén poortjes in het KOG, dat lijkt me relevante invloed. Of automatisch ingeschreven worden voor tentamens, dat wil iedere student. Maar niet gaan stemmen, dat kan dan niet.'

Waarom wil je in het schilderij 'De vrijheid van het volk' worden afgebeeld?

'Deze afbeelding is iconisch voor de strijd voor gelijkheid. Dat past heel erg goed bij onze partij, wij strijden altijd voor een eerlijkere universiteit waar gelijke kansen en mogelijkheden zijn voor iedere student.'

Verkiezingsbijlage

Marishka Neekilappillai (29) is promovenda burgerlijk recht en is lijsttrekker van personeelspartij PhDoc.

Wat heeft PhDoc de afgelopen tijd bereikt?

‘Mijn collega in de universiteitsraad Charlotte de Roon heeft ervoor gezorgd dat de situatie van promovendi nu ook expliciet in de universitaire personeelsmonitor is verwerkt. Er wordt nu expliciet gevraagd naar welzijn, begeleiding en scholingskansen.

Voor junioronderzoekers is het vaak hun eerste baan, waarbij begeleiding erg belangrijk is. Bovendien hebben ze weinig zekerheid over hun situatie na het promoveren, omdat het heel moeilijk is een vervolgtraject te krijgen. Daardoor vloeien er veel af naar het bedrijfsleven of de overheid. Daarvoor moeten ze tijdig worden gewaarschuwd. Het is belangrijk dat de verwachtingen vanaf het begin duidelijk zijn en de universiteit de doorstroom naar een nieuwe functie beter begeleidt met adviezen en cursussen.

Verder heeft PhDoc gepleit voor meer overleg tussen promovendi en het instituut- of faculteitsbestuur, waarin PhD’s feedback kunnen geven op het promotietraject. Die notitie is overgenomen door de universiteitsraad en wordt nu voorgelegd aan het college van bestuur.’

Wat moet er volgens PhDoc veranderen?

‘Ik wil me inzetten voor internationale promovendi en postdocs. Zij moeten meer onderdeel worden van de universiteit. Nederlandse onderzoekers praten liever Nederlands met elkaar, waardoor de internationale medewerkers sociale belemmeringen ervaren. Maar ze ervaren ook praktische belemmeringen, zoals gebrekkige hulp bij het

vinden van huisvesting. Wie niet zo sociaal vaardig is, vereenzaamt gemakkelijk. Met z’n allen Engels praten zou helpen, want ik vind niet dat je van internationale medewerkers kan verwachten dat ze Nederlands leren spreken. Leidinggevend die zien dat hun promovendus zich isoleert, moeten die persoon er meer bij betrekken. Het college van bestuur moet onderzoek doen om de problemen onder internationale medewerkers te inventariseren.

Verder zouden promovendi en postdocs de kans moeten krijgen om een basiskwalificatie onderwijs (BKO) te behalen, zodat ze zich zekerder voelen voor de collegezaal. Ook wil ik de onzichtbare belemmeringen van voornamelijk vrouwelijke wetenschappers en wetenschappers met een niet-westerse allochtone achtergrond in kaart brengen en verminderen. Hoe gaat de universiteit om met vrouwelijke promovendi en postdocs die zwanger worden? Verkleint dat hun kans op een vervolgtraject? En hoe triggeren we niet-westerse allochtone studenten om voor de wetenschap te kiezen? Er zijn er heel veel als student, maar als promovendus zie

ik ze niet terug. Daar moet iets aan worden gedaan.’

Waarom moet het personeel überhaupt naar de stembus?

‘Daarmee legitimeer je de medezeggenschap, ongeacht waar je op stemt. En het geeft de kandidaten het gevoel dat ze namens de gemeenschap praten.’

Waarom wil je in het schilderij ‘De anatomische les’ van Rembrandt worden afgebeeld?

‘Het beeld dat centraal staat is kennisoverdracht. Wat ik erin zie is dat de promotor zijn kennis overdraagt aan de promovendi. Maar het gaat ook over de tijd waarin het is gemaakt; de Gouden Eeuw. Die eeuw heeft met de slavenhandel een zwarte bladzijde, maar het is ook de tijd van kennis, kapitaal en cultuur. Nieuwsgierige, ondernemende buitenlanders waren hier welkom en wilden hun steentje bijdragen aan onze samenleving. Dat zorgde voor nieuwe kennis en wetenschappelijke vooruitgang. Dat was toen belangrijk, maar nu zeker ook.’

Haal buitenlanders uit isolement

Minder werk- en regeldruk

Bart van der Steen (34) is universitair docent geschiedenis en lijsttrekker van personeelspartij FNV Overheid.

Wat heeft FNV Overheid de afgelopen tijd bereikt?

'We hebben met het college van bestuur echt de degenen gekruist over de thema's werkdruk en sociale veiligheid. We zijn erg geschrokken van de berichten over de misstanden bij de opleiding pedagogiek, waar de werkverhoudingen zijn verstoord en de mensen zich onveilig voelen. Wij vinden het heel belangrijk dat iedereen met plezier naar z'n werk gaat en zich veilig voelt. Door een voorstel van ons is de hele universiteitsraad inmiddels van mening dat er een ombudsman moet komen voor het personeel. Het college van bestuur neemt dat nu in overweging.'

Wat moet er volgens FNV Overheid veranderen?

'Er zijn drie grote zaken die met elkaar samenhangen: werkdrukverlaging, regeldrukverlaging en terugdringing van het aantal tijdelijke contracten.'

Docenten moeten steeds meer verantwoorden wat ze doen: de collegebeschrijving, de becijfering, hoe een tentamen is opgebouwd. Dat kost heel veel tijd, terwijl de tentamencijfers er niet beter van worden en het werkplezier afneemt. De werkdruk is echt heel erg hoog en het is niet ongebruikelijk dat mensen in de avond en het weekend doorwerken. Ook stelt de overheid steeds minder geld per student beschikbaar, waardoor de verhouding docent/studenten schever wordt en het werk per docent toeneemt. Daarbij komt nog dat een groot deel van het personeel een tijdelijk contract heeft. Dat leidt tot onzekerheid en een ongelooflijke druk.

'Het lijkt wel alsof de overheid voor een dubbelte op de eerste rij wil zitten. De basisscholen doen het heel goed nu met hun PO-acties. De universiteiten zouden ook gezamenlijk in overleg moeten gaan om de werkdrukproblemen aan te pakken.'

'De komende vier jaar zullen we het college van bestuur kritisch blijven volgen en aanspreken op de dingen die niet goed gaan, zelf met voorstellen komen om de werkdruk te verlagen en ons best doen het debat breder te trekken. Universitair personeel is niet de eerste groep die de barricades op gaat, maar de universiteiten zouden gezamenlijk de toename van de werkdruk op de politieke agenda moeten krijgen.'

Waarom moet het personeel überhaupt naar de stembus?

'Elke medewerker van de universiteit heeft er belang bij dat het college van bestuur kritisch en nauwgezet wordt gevolgd. Het beleid dat daar wordt uitgezet heeft namelijk direct invloed op de manier waarop het werk vorm krijgt.'

Waarom wil je in de March for Science worden afgebeeld?

'Op de universiteit worden de mensen opgeleid die het land gaan besturen, de medicijnen gaan maken en die kritische reflectie bieden op hoe de maatschappij werkt. Als er niet genoeg geld en aandacht wordt besteed aan wetenschap en onderwijs, heeft dat ongelooflijk grote gevolgen.'

AS LONG AS CAN'T SEE YOU LGBTS IN THE WORKPLACE

Joanneke van der Toorn, who held her inaugural lecture last week, is Endowed Professor of Inclusion of Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender employees at work.

BY BART BRAUN “People share lots of things about their personal lives at work. We don’t just talk about the work itself, we talk about our weekend, our plans, our worries. By doing that, we indirectly expose our sexual preferences, and whether we identify as male, female or something else. Deviating from the social norm is a stigma you can hide to a certain extent, but hiding causes a lot of stress and affects your performance. “If people don’t feel properly included at work, they don’t function very well. They tend to leave their employers sooner and they feel less need to grow professionally. In the Netherlands, legal matters are reasonably well regulated for gays and lesbians – at least, better than in many other countries. However, things are different for people who don’t identify with what is normally associated with the sex they were assigned at birth; my Chair concerns those people.

Here, public opinion is quite favourable: 93% of people agree with the statement that gays and lesbians should be allowed to lead their lives as they wish. On the other hand, posters of two gays kissing are vandalised and people resent public displays of affection. The acceptance of homosexuality is an abstract emotion; things change when homosexuality is visible. Public opinion of transgender people is a lot less favourable. Not all LGBT people experience problems, but gays, lesbians and bisexuals are more likely to have symptoms of a burn-out and transgender people really have a lot more difficulty finding jobs. “We could see it as a business case: a non-inclusive company destroys capital because it doesn’t recruit the best staff it could get.” Economists are attempting to put a figure on it, which could be helpful to businesses. But we could ask ourselves whether the business case should be defining for a certain company. After all, we

could advocate inclusivity on moral grounds and argue that it’s the right thing to do make everyone feel welcome. The problem with a business case is that if inclusivity turns out not to produce an economic advantage, you have to change the policy that you had adapted for it. Another possibility is that more diversity creates more conflict. “I’m struck by the fact that businesses practically always give commercial reasons for their decisions, but then don’t bother to gauge whether their diversity policy is actually an advantage. Evidently there are some other aspects to their decision which they believe are more important, such as morality, I presume it has something to do with how they believe they can convince others – with rational, economic arguments, although those other people might have moral reasons too. In the next few years, I want to find out whether I’m right and how it works exactly. “Another subject is that crying out

for attention is how employers can create a better workplace for all their employees. Earlier this year, two colleagues and I published a retrospective on that subject in the journal *Social Issues and Policy Review*. Our most relevant conclusion was that we don’t yet have any one ready-made social toolkit. As it is, educating people on this matter alone is not enough and might even aggravate prejudice against LGBTs. Contact interventions, where we create empathy by getting people to put themselves in the other person’s shoes, seem to have a better impact. “Studies in social psychology have taught us that working towards a shared goal can reinforce the bonds between people. It produces unique information about a person and consequently we don’t see someone as a member of a group but as an individual. But if we don’t receive that information, perhaps because they won’t come out of the closet, it won’t work. We’ll only see the added value

of working together when our workplaces are truly inclusive – places where everyone belongs and can be him or herself. “The unusual thing about my Chair is that it’s a collaborative project. Leiden University and Workplace Pride, a foundation that represents the social midfield, are involved, and so is the business community; some of the funding comes from KPN. That partnership really is necessary for the research I want to do: how do companies work, and what will work for them? To what extent do LGBT employees, or other people who deviate from the social views of men and women, feel included? And do they feel more included in companies that put a lot of effort into inclusivity? “Leiden University is a good example of that kind of employer. We have a diversity office and various LGBT networks for students and staff. The highest ranks of the organisation support inclusivity, and that’s always a condition for success, but the challenge is to implement it on the work floor. We pay lots of attention to policy, but it’s the middle management – at a university I suppose that would be the department heads – that play a significant part in how it’s executed.”

Letter

Sex slavery

A newspaper is supposed to be an instrument for promoting wisdom and intellectual insights among the public. How much more would it be expected from a newspaper dedicated to Leiden University, which marvels upon centuries long heritage of intellectual excellence? Discouragingly, the identifying feature of our university newspaper (*Mare*), seems to have become echoing memes of debauchery, for some reason. Featuring explicit pornography content on the distributed issue prior to Good Friday (‘Doe niet spastisch over seks’, *Mare* 24, 29 maart), showed how far *Mare* has become alienated to the essence of humanity in general, and Leiden University in specific. In a world on the verge of environment and humanity crises, can’t our University Leiden newspaper make any better contribution than advocating sex slavery and depravity as new social norms? As a member of this university, I request my complaint to be published in the same newspaper, and I demand apology from *Mare*’s editorial board for its disappointing representation

of our university. I am looking forwards to your response. **Amirmehdi Saedi**, Postdoc, Leiden Institute of Chemistry *Fortunately, Mare has not become alienated to the essence of humanity in general. As an independent newspaper, we write about everything that concerns the academic community, without any taboos or restrictions. Whether you like it or not; if the biggest library in the country (the Koninklijke Bibliotheek in The Hague), is taking over the biggest private collection of Dutch porn, and the national museum of literature (Meermanno) decides to display some of the pieces at an exhibition, it’s news. The fact that collector Bert Sliggers got his PhD at Leiden University makes it even more interesting. (And by the way, in the same issue we wrote about security crises, the LGBT-community, Trump’s wall, the university’s diversity policy, etc.).* **Frank Provoost**, chief editor *Mare*

Maretjes

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leidenuniv.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van 4.500 euro te boven gaan. **Universeel mens en toch jezelf zijn.** Maandag 16 april, 19.30 uur. Locatie: Sijthoff Doezastraat 1b, Leiden, www.stichtingisis.org.

Doe meer met je kennis! Vrijwilligers gezocht voor één uur per week **bijles en huiswerkbegeleiding** op verschillende locaties bij de leerling thuis. **Leiden-Noord**, 23 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8, waarvan 7 met vergoeding van 5 tot 10 euro. **Voortgezet onderwijs**: *Nederlands, 3havo. *Nederlands, Engels, 3havo. *Nederlands, 5vwo. *Nederlands, Engels, 4havo. *Engels, wiskunde, 2mavo-havo. *Engels, 5vwo. *Wiskunde, maatschappijleer, 3vmo-basis-kader, €5,- per les *Wiskunde, Nederlands, geschiedenis, 2mavo. Engels, Speciaal Voortgezet onderwijs. *Engels, brugklas

anderstaligen. *Nederlands, 3havo **Leiden-Zuid**, 4 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8. Onderwijswinkel Driftstraat 77, ma, woensdag 15-17u. Tel. 071-5214256. E-mail: hdekoomen@owwleiden.nl. **Maretjes-extra** zijn bedoeld voor semi- commerciële instanties. De prijs voor een Maretje-extra is €23,- incl. BTW voor elke vijftientig woorden. U kunt deze advertenties uiterlijk op de vrijdag vóór het verschijnen van *Mare* opgeven bij Bureau van Vliet B.V., postbus 20, 2040 AA Zandvoort, telefoon 023-571 47 45. E-mail: Zandvoort@bureauvanvliet.com

thuiszorg

wonen met zorg

huizen van de buurt

Wij zijn Libertas Leiden, word jij onze nieuwe collega?

Wil je werken in een organisatie met leuke collega’s, een goed salaris en veel dynamiek? Dat kan! Libertas Leiden is al meer dan 50 jaar dagelijks actief in Leiden. Bevlogen wijkteams in de Thuiszorg, comfortabele Wonen-met-Zorg huizen en Wijkwerk. In de Thuiszorg werken we met kleine teams, door de gehele stad. In onze Wonen-met-Zorg huizen wonen mensen met dementie of met lichamelijke klachten zoveel mogelijk zoals thuis. In ons Wijkwerk zijn we samen met vrijwilligers en buurtbewoners actief voor een prettige en leefbare buurt. We zijn een in-en-in Leidse organisatie en kennen de stad als geen ander. Libertas Leiden, Vertrouwd en dichtbij, Sterk in de wijk.

Heb je affiniteit met ouderen en wil je graag iets voor hen betekenen? Libertas Leiden is op zoek naar enthousiaste studenten die naast hun studie op flexibele basis willen werken!

Werkzaamheden*

Voor diverse locaties en afdelingen zijn wij op zoek naar studenten die naast hun studie op flexibele basis willen werken. Je ondersteunt collega’s bij de dagelijkse verzorging van onze zorgvragers. Hierbij moet je denken aan het aan- en uitkleden en wassen van zorgvragers, maaltijdverzorging en het begeleiden bij activiteiten binnen de Thuiszorg of Wonen met Zorg. (* afhankelijk van opleiding en ervaring).

Wij zoeken

Enthousiaste kandidaten die momenteel bezig zijn met het volgen van een medische studie of een overige opleiding in de zorg en affiniteit hebben met ouderen. Daarnaast beschik je over goede communicatieve en sociale vaardigheden.

Wij bieden

Afwisselende werkzaamheden met flexibele werktijden waarbij de mogelijkheid bestaat om op diverse locaties in Leiden te werken op dagen en uren dat het jou uitkomt. Een uitstekend salaris conform de CAO VVT. Voor jou als student is dit bovendien een goede gelegenheid om in de praktijk nader kennis te maken met de ouderenzorg.

Sollicitatie

Voor meer informatie kun je contact opnemen met Fred Pelt (Teammanager Wonen met Zorg) op telefoonnummer 06-51 99 48 43 of Petra van Velzen (Teammanager Thuiszorg) op telefoonnummer 06-12 37 02 53.

Je sollicitatiebrief en CV ontvangen wij graag via onze website.

Bijbaan in de zorg (Flexpool)

(uren en dagen in overleg)

www.werkenbijlibertasleiden.nl

LIBERTAS LEIDEN
Sterk in de wijk

‘Studievertraging is het waard’

Nederlands Studenten Kamerorkest repeteert in Reeuwijk

Musiceren van tien tot tien en daarna een verkleedfeestje. *Mare* bezocht het Nederlands Studenten Kamerorkest tijdens hun repetitie-weekend. ‘Het is net als elk studentenfeest: borrelen en lol hebben.’

DOOR DANIELLE TUK Een dichtslaande deur, gierende wind en gepiep en gekraak: het Nederlands Studenten Kamerorkest (Nesko) repeteert het stuk *A Haunted House*. De muzikanten zitten in een soort kamphuis in Reeuwijk. Er is een bushalte voor de deur, maar die wordt in het weekend niet gebruikt, dus moet je eerst twintig minuten lopen over een asfaltweg omgeven door water. ‘Geen crescendo denken!’ roept dirigent Ivo Meinen. ‘Veel te luid! Veel te luid!’ en hij legt het spel stil. ‘Wat er ook gebeurt, blijf serieus kijken en niet teleurgesteld in jezelf.’ En uiteindelijk, nadat het orkest wéér opnieuw is begonnen: ‘Zeer goed.’ Nesko heeft een kleine vijftig leden uit het hele land. ‘Kamermuziek is intiemer dan symfonische muziek’, vertelt de Leidse student Else van der Steeg. ‘Doordat je met minder muzikanten bent, is het fragieler. Het gaat

Foto's Milagro Elstak

nog meer om het samenspel van de individuele instrumenten om zo een geheel te creëren.’ Tijdens de concerten worden er drie stukken gespeeld. *A Haunted*

House, dat speciaal voor hen geschreven is op basis van het gelijknamige boek van Virginia Woolf, en waarin een sopraansoliste het verhaal vertelt. Daarnaast spelen de studenten de derde symfonie van Felix Mendelssohn, *De Schotse*, uit de negentiende eeuw. ‘We spelen ook *Dances of Galánta* van Zoltán Kodály uit 1933’, vertelt Van der Steeg. ‘Dat is een vrolijk, hectisch, ongewoon stuk. *Fun fact*: het komt uit de traditionele Hongaarse dans. Ik houd van dat Hongaarse: raar, maar extreem vrolijk.’ Tijdens het repetitiweekend aan de Reeuwijkse Plassen oefenen ze elke dag van 10 uur ’s ochtends tot 10 uur ’s avonds. ‘Vanavond hebben we een verkleedfeestje met als thema “Los in het sprookjesbos”. Dat is net als elk studentenfeest: borrelen en lol hebben. Naast dit weekend heb-

ben we nog een repetitiweek van zes dagen in Friesland. Daarna treden ze een week lang elke dag op. Dat doen we elk jaar, maar de bezetting is ieder jaar net anders. Bijna iedereen hier doet het dit jaar voor het eerst. Repeteren doen we daarnaast alleen thuis.’ Daarnaast treden ze in een kleinere bezetting ook op voor publiek dat niet in de gelegenheid is om de reguliere concerten te bezoeken. Dan spelen ze in bijvoorbeeld een ziekenhuis, een school of een asielzoekerscentrum. ‘In de week dat we optreden, heb je geen tijd voor je studie, en als je tentamens hebt, heb je daar ook geen tijd voor. Sommigen lopen een half jaar studievertraging op, maar het is wel de moeite waard.’

Nesko,
Herengrachtkerk, woensdag 18 april, 20.15, €17,50 (studenten €12,50)

De vreemde-onderbroek-formule

Fotodetective Hans Aarsman geeft theatercollege

Hans Aarsman is vooral bekend als de fotodetective van *de Volkskrant*. Zaterdag geeft hij in Den Haag zijn theatercollege *Precies Andersom*. ‘Dingen ontdekken sleept je door het bestaan heen.’

Wat ga je doen?
‘Ik probeer in foto’s te achterhalen wat er aan de hand is. Eerst moet je uitzoomen, de foto in een ander perspectief plaatsen, in een ander land, een andere tijd. Soms is het verhaal dat een foto in eerste instantie leek te vertellen dan precies andersom.’

Kun je een voorbeeld geven?
‘In de Tweede Wereldoorlog wilden ze de onderkant van vliegtuigen bepantseren tegen kogels, dus hielden ze bij waar en hoeveel kogelgaten er in een vliegtuig zaten bij terugkomst. Dan zouden ze de plekken die het meest geraakt werden gaan bepantseren. Maar een statisticus zei: nee, we moeten juist bepantseren wat het minst geraakt wordt.’

Huh?
‘De vliegtuigen die niet terugkwamen, *die* waren belangrijk. Maar de

Hans Aarsman: ‘Ik ben een speurneus.’ Foto Najib Nafid

kogelgaten in die vliegtuigen hielden ze nou juist niet bij. Snap je? Ander voorbeeld: je leent de auto van je vrouw, je kijkt in het handschoenenkastje, er ligt een onderbroek die niet van jou is. Hoe groot is de kans dat ze vreemdgaat?’

Best groot?
‘Nee, heel klein!’

Je moet eerst de kans op vreemdgaan berekenen. Zeg dat twintig procent van de mensen wel eens een kleine fout begaat. Dan bereken je de kans op de aanwezigheid van een vreemde onderbroek in een auto, en daar maak je dan een formule van... ‘Maar ik moet nu natuurlijk niet de hele show gaan vertellen.’

Hoe ga je te werk als je een foto voor je krijgt?
‘Je denkt dat het met kijken te maken heeft, maar het is nadenken. Het is handig als je veel weet, parate kennis hebt. Ik verplaats me altijd in de situatie, alsof ik zelf op de foto sta: hoe lang sta ik hier al? Hoe ben ik hier gekomen? Heb ik het koud? Heb ik honger? Cultuur is ook heel bepalend. Daar moet je los van proberen te komen.’

‘Door het werk bij de krant ben ik op het idee van de show gekomen. En door Sherlock Holmes. Hij is zo grappig. “*Nothing makes a case as clear as stating it to somebody else*”, is een van zijn uitspraken. Dat doe ik dus ook in mijn theatercollege.’

‘Ik ben een speurneus. De grootste lol zit in het ontdekken van dingen, dat sleept je door het bestaan heen. Mensen grijpen snel naar muziek en films voor vermaak, maar dat zijn voorgekauwde ervaringen. Terwijl het overal een soort wachtkamer is vol nieuwe ervaringen. Je hoeft je niet te vervelen, nooit. Echt nooit.’

DOOR SUSAN WICHGERS

Hans Aarsman, Precies Andersom
Theater aan het Spui, Den Haag
Zaterdag 14 april, € 14 - 17,50

FILM
LIDO
A Quiet Place (Voorpremière)
dagelijks 19.00 + 21.30 + do. vr. ma. di. 13.00
Pieter Konijn
dagelijks 12.45 + 15.30
Rampage: Big Meets Bigger 3D
dagelijks 18.45 + 21.30 + za. zo. 12.30 + 15.15 + do. vr. ma. di. wo. 12.45 + 15.30
TRIANON
Finding Your Feet
dagelijks 16.30 + 19.00 + do. za. ma. wo. 14.00 + vr. zo. di. 21.30
Zie verder bioscopeninleiden.nl

MUZIEK
ACADEMIEGEBOUW
Inlooporgelconcert Jan Pieter Lanooy
Wo 18 april, 13.00, gratis
CAFÉ PLANTAGE
Katvanger
Do 12 april, 21.00, gratis
GEBR. DE NOBEL
Evil Empire Orchestra + Zorita
Do 12 april, 19.30, €12,50
Memphis Maniacs
Vr 13 april, 19.30, €21,50
Upgreatz
Vr 13 april, 22.00, €10,-
90's Now
Vr 13 april, 00.00, €12,-
George Harrison Tribute
Za 14 april, 19.30, €12,50
MUZIEKPODIUM DE-X
Bamba Wassoulou Groove
Zo 15 april, 15.00, €15,- (voorverkoop €12,50, studenten €10,-)
PAARD VAN TROJE (DEN HAAG)
Heroes: The Pretty Things
Vr 13 april, 19.30, €22,50
Horace Andy
Ma 16 maart, 20.00, €27,50
The Blind Boys of Alabama
Wo 18 april, 20.00, €32,50
PIETERSKERK
Bachcantate
Zo 15 april, 19.00, gratis
SINT PETRUSKERK
Concert met jonge solisten
Zo 15 april, 14.00, €8,50 (studenten €7,-)
STADSGEHOORZAAL
ScheidenvandeMarkt
Za 14 april, 16.00, €7,50
Elise Besemer Sextet
Zo 15 april, 11.30, €25,- (studenten €12,50)
TWEE SPIEGHELS
Jan Willem van Delft Trio
Vr 13 april, 21.00, gratis
Pascal Janssen and friends
Za 14 april, 16.00, gratis
Nitin Parree Quintet
Za 14 april, 21.00, gratis
Zandscape
Zo 15 april, 16.00, gratis

DIVERSEN
BPLUSC: NIEUWSTRAAT
Expositie: Heritage on the Move
t/m 25 april
BPLUSC: STEVENSHOF
Expositie: Corrie Huguenin
t/m 14 mei
MUSEUM VAN OUDHEDEN
Lezing/debat Oog op de Oudheid: Oog op de Stoa
Di 17 april, 20.00, €5,-
MUSEUM VOLKENKUNDE
Expositie: De Diamanten Bergen van Korea
t/m 21 januari
SCHTELMA
The Stream
Do 12 april, 20.00, €10,-
30Up
Za 14 april, 21.00, €12,50 (voorverkoop €10,-)
Theatercafé
Zo 15 april, 14.30, €5,-
SCHOUWBURG
Vuile Huichelaar
Za 14 april, 20.15, v.a. €14,50
THEATER INS BLAU
Footnotes
Do 12 april, 20.30, €17,50
Speak Up!
Wo 18 april, €18,-
VAN STOCKUM BOEKVERKOPERS
Lezing Martien Frijns over Maria Austria
Zo 15 april, 15.00, gratis

Kamervragen

Foto Marc de Haan

‘We knuffelen elke dag’

Eva Corssmit (19, biologie)

Huis: ChimpanB - Middelstegracht 20B
Kamer: 12m²
Huur: 280
Aantal bewoners: 13

Hoe lang woon je hier al?
‘Anderhalf jaar geleden kwam ik hier, toen ik begon met mijn studie biologie. Ik twijfelde eerst over wiskunde, maar als ik dat was gaan doen, was ik nu waarschijnlijk ongelukkig geweest: veel te weinig visueel. Biologie leeft.
‘Ik vind planten bijvoorbeeld interessant. Daar in mijn vensterbank staat een vleesetende plant.
Ik geef hem soms een stukje ei. Hij schijnt ook vliegen te eten, die worden verteerd door sappen, maar dat heb ik nooit gezien. Ik heb er eens een vlieg in gedaan, volgens mij is die uiteindelijk wel verteerd.’

Wat is dat beest op je bed?
‘Dit is Pablo. Via via kreeg mijn huisgenoot een appje van een moeder, haar jonge zoontje wilde niet meer voor Pablo zorgen en zij had daar natuurlijk ook geen zin in. Dus die huisgenoot appte me: wil jij misschien een baardagaam?
‘Laatst ben ik hem gaan ophalen met de auto van een dispuutsgenoot. Pablo kwam compleet met bak, warmtelamp en een handleiding van zijn vorige eigenaar. Heel schattig, er staat bijvoorbeeld in dat hij geen hoogte kan inschatten en wat zijn lievelingseten is.’
En wat is zijn lievelingseten dan?
‘Hij eet graag aardbeien, frambozen, en levende krekels en sprinkhanen. Aardbeien en frambozen zijn duur en ik ben student, dus dat geef ik hem niet vaak. Hij krijgt vaak restjes en drie keer per

week een paar krekels en sprinkhanen. Kijk, die zitten in dit bakje. Ik heb er nu veel te veel, want ze waren in de aanbidding en ik heb maar één Pablo. Ik doe ze in een soort vitaminepoeder, en dan gooi ik ze in zijn bak. Kan hij erop jagen.
‘Ik moet trouwens “zij” zeggen, niet “hij”, maar dat zag ik natuurlijk pas nadat ik haar een naam had gegeven. We hebben de hele dag in de fusie gezeten om daarover na te denken. Ik wilde eigenlijk een fantasynaam, Amadeus ofzo, maar toen kwamen we uiteindelijk op schilders. Het is dus Pablo van Pablo Picasso.
‘Eerst heette ze Freek. Ik hoop niet dat het jochie nu leest dat ik haar een andere naam heb gegeven.’
Wat is er in hemelsnaam leuk aan een baardagaam?
‘Elk beest heeft een eigen persoonlijk-

heid. Pablo is gewoon heel chill. Ze is lichtgeel, als ze ongelukkig is wordt ze donkerder, en als ze boos is zet ze haar keel op. Ze zit, jaagt, slaapt, onderzoekt en elke dag knuffelen we. Je moet een baardagaam elke dag even oppakken. Als je dat twee weken niet doet wordt ‘ie schuw. Dat kun je daarna niet meer herstellen.
‘Eerst wist ik niet hoe ik een baardagaam moest verzorgen, dus ik heb een hoop opgezocht op internet, en er bestaat zelfs een baardagaam-app. Ik was nog even bang dat het geen goed idee zou zijn, want wat als ik op vakantie ga of zo? Gelukkig heb ik genoeg biologievrienden die graag voor haar zouden zorgen. Twee huisgenoten zijn benoemd tot Pablo’s peetooms.’

DOOR SUSAN WICHGERS

Column

Stormparaplu

Allerliefste,
We kennen elkaar nog niet zo lang en wellicht om die reden, ook nog niet zo goed. Op een stormachtige woensdag, die van vorige week om precies te zijn, waaide en regende het buiten heel erg hard. Maar daar hadden wij geen last van. Wij zaten samen binnen, in het Lipsius.
Niet in de zin van naast elkaar, niet eens in dezelfde collegezaal, maar wel samen in hetzelfde gebouw. En dat schept een band. De kans is groot dat jij ook een geesteswetenschapspenstudie doet. Of volg je slechts sporadisch wat vakken hier? Misschien is jouw favoriete film ook wel *Gremlins 2* en misschien heb je wel net zo’n hekel aan de Efteling als ik. Het maakt ook eigenlijk niet uit: het ging erom dat we daar waren. Tussen drie en vijf uur ‘s middags.
Ondanks de perfecte setting, twee jonge studenten in de bloei van hun leven, een regenachtig decor, het begin van de lente - toch verwachtten we andere dingen van elkaar. In retrospect hadden we daar beter over kunnen praten. Jij zou vertellen wat jij fijn vond. Ik zou vertellen wat ik fijn vond. Wat overlapte hadden we gedaan, wat niet overlapte hadden we achterwege gelaten.
Kortom: wederzijdse toestemming. Iets wat volledig ontbrak tussen drie en vijf ‘s middags, toen je ergens binnen dat tijdsbestek één van mijn kostbaarste bezitten, een stormparaplu, zonder pardon van de openbare kapstokken snokte. Alsof het niets was. Harteloos. Klaphark.
Zoals ik al zei, kennen we elkaar dus nog niet heel erg goed. Toch wil ik je wat dingen toewensen. Slechte seks, maar dat je wel aan al je vrienden moet uitleggen hoe je aan die ordinaire zuigzoen komt.
Een lekkage die midden in de week de kop opsteekt, waarvoor je eigenlijk helemaal geen tijd hebt om je ermee bezig te houden. Immer doodgeslagen bier. Slechte rode wijn. Slechte witte wijn. Zoete witte wijn. Minimaal een jaar studievertraging. Dat je de rest van je leven je boodschappen moet doen bij de Jumbo aan de Stationsweg, te lang moet wachten aan de kassa, door de caissière in je gezicht wordt geschreeuwd en dan nét je trein mist.
Je denkt nu vast: jeetje, wat een vreselijk domme actie. Ik zou het ook niet fijn vinden als iemand mijn spullen jatte. Ik heb er eigenlijk best wel spijt van. Dan mag je ‘m terughangen aan de kapstok. Haakje nummer 156. Maar dat hoeft ik jou niet te vertellen natuurlijk.
Alvast bedankt!

FEMKE BLOMMAERT studeert taalwetenschap

